

Inwentaryzacja ornitologiczna dla zadania:

**Budowa farmy fotowoltaicznej „Świekatowo” na działkach nr ewidencyjny
1/3; 3/4; 24/18 obręb Tuszyny, gmina Świekatowo, powiat świecki**

PODPIS ZAUFANY

KAROL EDWARD
KUSTUSCH

24.09.2026 08:16:43 GMT+0200

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Zespół autorski:

mgr Karol Kustusch
(kierownik zespołu autorskiego)

mgr inż. Joanna Witowska

PODPIS ZAUFANY

JOANNA MARIA
WITOWSKA

21.09.2026 15:05:08 GMT+0200

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Warszawa, kwiecień 2026 (uzupełnienie wrzesień 2026)

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Teren badań.....	5
3. Metodyka	14
4. Wyniki.....	19
5. Oddziaływanie inwestycji na środowisko	62
6. Działania minimalizujące	68
7. Literatura.....	72

Wprowadzone zmiany, wynikające z uzupełnienia nr 3, oznaczono kolorem zielonym.

Spis map:

Mapa 1. Teren inwestycji wraz z obszarem inwentaryzacji przyrodniczej.	8
Mapa 2. Teren inwestycji na tle Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.	9
Mapa 3. Teren inwestycji według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świątkowo. Objasnienia R/L i MN znajdują się w tekście niniejszego dokumentu.	11
Mapa 4. Teren inwestycji na tle obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych.	14
Mapa 5. Rozmieszczenie punktów obserwacyjnych oraz transektu (ok. 2,4 km dł.) [2023/2024].	18
Mapa 6. Rozmieszczenie punktów obserwacyjnych oraz transektu (ok. 6 km dł.) [2024/2025].	18
Mapa 7. Rozmieszczenie siedlisk lęgowych chronionych gatunków ptaków.	51
Mapa 8. Zgrupowania ptaków zaobserwowane w granicach inwestycji oraz w jej sąsiedztwie.	60
Mapa 9. Zgrupowania ptaków zaobserwowane w granicach inwestycji (z uwzględnieniem infrastruktury farmy) oraz w jej sąsiedztwie.	61
Mapa 10. Rozmieszczenie stref ochronnych gatunków ptaków.	62

Spis tabel:

Tabela 1. Spis użytków ekologicznych w promieniu 5 km od granic inwestycji.	12
Tabela 2. Terminy i zakres kontroli terenowych w sezonie 2023/2024 i 2024/2025.	14
Tabela 3. Spis gatunków ptaków obserwowanych podczas obserwacji na transektach oraz punktach obserwacyjnych.	22
Tabela 4. Przybliżone zagęszczenia pospolitych ptaków lęgowych w oparciu o liczenia transektowe z 2025 roku na tle średnich zagęszczeń krajobrazowych w Polsce (dominujące siedliska lęgowe: (1) tereny rolne, (2) tereny antropogeniczne, (3) lasy i zadrzewienia).	50
Tabela 5. Spis gatunków ptaków zaobserwowanych podczas inwentaryzacji ornitologicznej.	51
Tabela 5.1. Uzasadnienie przesłanki terenowej uzasadniającej kategorię gniazdowania (wg. Wilk 2016**) 53	53
Tabela 6. Liczebność stanowisk lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz Czerwonej Listy Ptaków.	54
Tabela 7. Kryteria stanu zachowania siedliska gąsiorka <i>Lanius collurio</i>	55
Tabela 8. Kryteria stanu zachowania siedliska lerki <i>Lullula arborea</i> .*.	57
Tabela 9. Kryteria stanu zachowania siedliska lerki <i>Lullula arborea</i> .*.	58
Tabela 10. Wykaz największych obserwowanych stad ptaków żerujących lub odpoczywających w granicach obszaru badań (1500 m).	60
Tabela 11. Zestawienie gatunków, których siedliska ulegną zniszczeniu lub przekształceniu w wyniku realizacji inwestycji.	66
Tabela 12. Działania minimalizujące na etapie realizacji inwestycji.	69
Tabela 13. Działania minimalizujące na etapie eksploatacji inwestycji.	70

Spis ilustracji:

Fotografia 1. Grunty orne (26.12.2024).	5
Fotografia 2. Uprawa słonecznika w zachodniej części obszaru (17.07.2025).	6
Fotografia 3. Aleja wzdłuż drogi polnej (22.01.2025).	7
Fotografia 4. Gąsiorek z pokarmem w dziobie <i>Lanius collurio</i>	57

Spis załączników:

Załącznik_nr_1_Rozmieszczenie_siedlisk_lęgowych (pdf)	
Załącznik_nr_2.1_Zgrupowania_żerujących_ptaków	
Załącznik_nr_2.2_Zgrupowania_żerujących_ptaków_(łącznie)	
Załącznik_nr_2.3_Zgrupowania_żerujących_ptaków_(łącznie) PZT	
Załącznik_nr_3_Mapa_nr_1_Rozmieszczenie_gatunków_chronionych_2023_2024 (pdf)	
Załącznik_nr_4_Wykaz_gatunków (xlsx)	
Załącznik_nr_5_Wyniki_obserwacji_2026 (pdf)	

1. Wstęp

Wszelkie czynności wykonywane podczas inwentaryzacji ornitologicznej oraz przy sporządzaniu niniejszego raportu prowadzono zgodnie z normami prawnymi określonymi w ustawach, wytycznych oraz publikacjach, szczególnie w wymienionych poniżej:

- Chylarecki, P., Chodkiewicz, T., Neubauer, G., Sikora, A., Meissner, W., Woźniak, B., ... & Kuczyński, L. (2018). *Trendy liczebności ptaków w Polsce*. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce (2002);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) – Załącznik I, II, IV, V;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia);
- Polska Czerwona Księga Zwierząt (2004);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz. U. z 2022 poz. 2649);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. nr 25 poz. 133, ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2454 t.j.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713);
- Sikora, A. (2011). *Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek: poradnik metodyczny*. GDOŚ, 2011.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.);
- Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020. Czerwona lista ptaków Polski, OTOP, Marki.

2. Teren badań

Teren inwestycji znajduje się w obrębie Tuszyny, w gminie Świekatowo. Leży ona w powiecie świeckim, w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Inwestycja obejmuje działki o nr ewidencyjnych 1/3, 3/4, 24/18. Powierzchnia działek wynosi 221,038 ha.

Obszar pod inwestycję jest użytkowany głównie jako grunty orne. W granicach przedsięwzięcia i buforu naokoło znajdują się nieliczne rowy melioracyjne. Działki rozdzielone są drogami powiatowymi o nawierzchni asfaltowej. Wzdłuż ich granic biegną także drogi gminne. Na terenie działek rozmieszczone są pojedyncze zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Na północ od powierzchni przedsięwzięcia znajdują się dwa jeziora: Jezioro Szewieńskie i Jezioro Branickie. W buforze występują nieliczne zalesienia. Teren wokół działek i buforu stanowią głównie grunty orne.

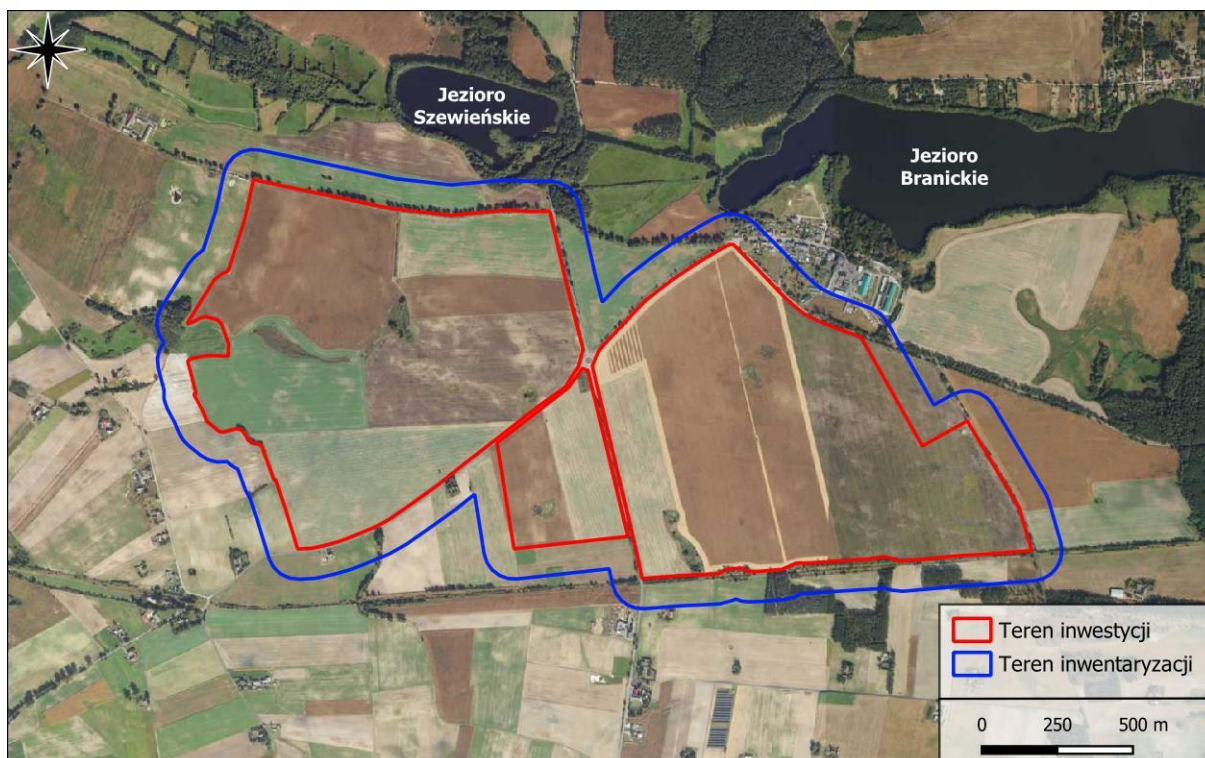
Fotografia 1. Grunty orne (26.12.2024).

Fotografia 2. Uprawa słonecznika w zachodniej części obszaru (17.07.2025).

Fotografia 3. Aleja wzdłuż drogi polnej (22.01.2025).

Mapa 1. Teren inwestycji wraz z obszarem inwentaryzacji przyrodniczej.

Według poszczególnych regionalizacji teren inwestycji znajduje się w:

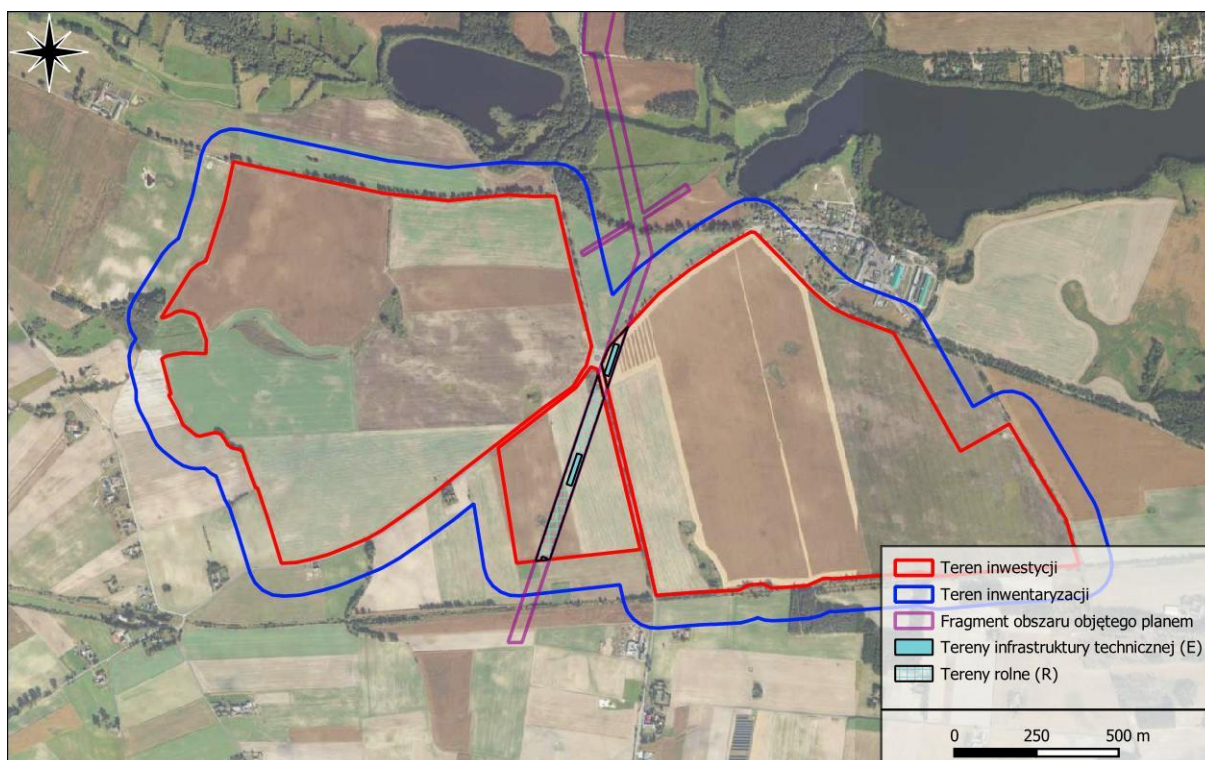
Regionalizacja przyrodniczo-leśna (Kliczkowska A., Zielony R., 2021)	
Kraina:	<i>Wielkopolsko-Pomorska (III)</i>
Mezoregion:	<i>Wysoczyzny Świeckiej (10)</i>
Regionalizacja fizycznogeograficzna (Solon J., 2018)	
Megaregion:	<i>Pozaalpejska Europa Środkowa (3)</i>
Prowincja:	<i>Niż Środkowoeuropejski (31)</i>
Podprowincja:	<i>Pojezierza Południowobałtyckie (314-316)</i>
Makroregion:	<i>Pojezierze Południowopomorskie (314.6-7)</i>
Mezoregion:	<i>Wysoczyzna Świecka (314.73)</i>
Podział geobotaniczny (Matuszkiewicz J.M., 2008)	
Dział:	<i>Mazowiecko-Poleski (E)</i>
Poddział:	<i>Mazowiecki (E)</i>
Kraina:	<i>Chełmińsko-Dobrzyńska (E.1.)</i>
Okręg:	<i>Wysoczyzny Świeckiej (E.1.1.)</i>
Podokręg:	<i>Świecki (E.1.1.b)</i>

Gmina Świekatowo według podziału na dzielnice rolniczo-klimatyczne leży w Dzielnicy Bydgoskiej. Charakteryzuje się klimatem przejściowym między chłodną i deszczową dzielnicą pomorską, a cieplejszą i suchszą dzielnicą środkową. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 6,8° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 16,5° C, natomiast najzimniejszym styczeń, ze średnią temperaturą 3,7° C. Suma rocznych opadów to ok. 570 mm, przy największych sumach podczas lata. Okres wegetacyjny trwa od początku kwietnia do końca września. Średnie roczne zachmurzenie wynosi 70% powierzchni całego nieba. Średnia

liczba dni pogodnych to ok. 33,5. W gminie Świekatowo latem dominują wiatry zachodnie i północno-zachodnie, jesienią południowe i południowo-wschodnie, zimą południowo-zachodnie, a udział wiatrów północnych zwiększa się wiosną i jesienią.

Planowana inwestycja leży na terenie objętym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego (Uchwała nr XLV/267/2023 Rady Gminy Świekatowo z dnia 28 czerwca 2023 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Świekatowo w części obrębów Małe Łąkie, Lubania-Lipiny, Świekatowo i Tuszyny). Przez jej środek przechodzi projektowana linia elektroenergetyczna. W granicach planu wyznaczono tereny, z których przez obszar inwestycji przechodzą rolne (R) i infrastruktury technicznej (E). Zgodnie z ogólnymi założeniami planu *obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji i obiektów niezwiązanych z przeznaczeniem terenu i jego obsługą z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, zgodnych z przepisami odrębnymi*. Dodatkowo, w pasie technologicznym linii elektroenergetycznej obowiązują następujące zasady:

- a) *zakaz budowy, rozbudowy i przebudowy obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,*
- b) *zakaz lokalizowania budowli kubaturowych,*
- c) *zakaz lokalizowania miejsc postojowych,*
- d) *zakaz nasadzeń i utrzymywania zieleni wysokiej o wysokości powyżej 3,0 m n.p.t., z wyjątkiem terenów oznaczonych symbolem ZL.*

Mapa 2. Teren inwestycji na tle Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świekatowo, powierzchnia przedsięwzięcia leży na terenie sklasyfikowanym jako obszary produkcji rolnej i leśnej z zabudową zagrodową, możliwością realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej oraz z dopuszczeniem zalesień (dominująca

funkcja rolnicza) (R/L) oraz jako obszary zabudowy zagrodowej z możliwością realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami i drobną wytwórczością oraz rekreacyjnej, z dopuszczeniem zalesień (MN). Część gruntów działki 3/4 i 24/18 jest oznaczona jako orientacyjne obszary predysponowane do lokalizacji elektrowni wiatrowych. W granicach inwestycji mieszczą się trzy strefy ochrony archeologicznej „W” – nr 8, 13 i 14. W studium ta strefa została opisana następująco:

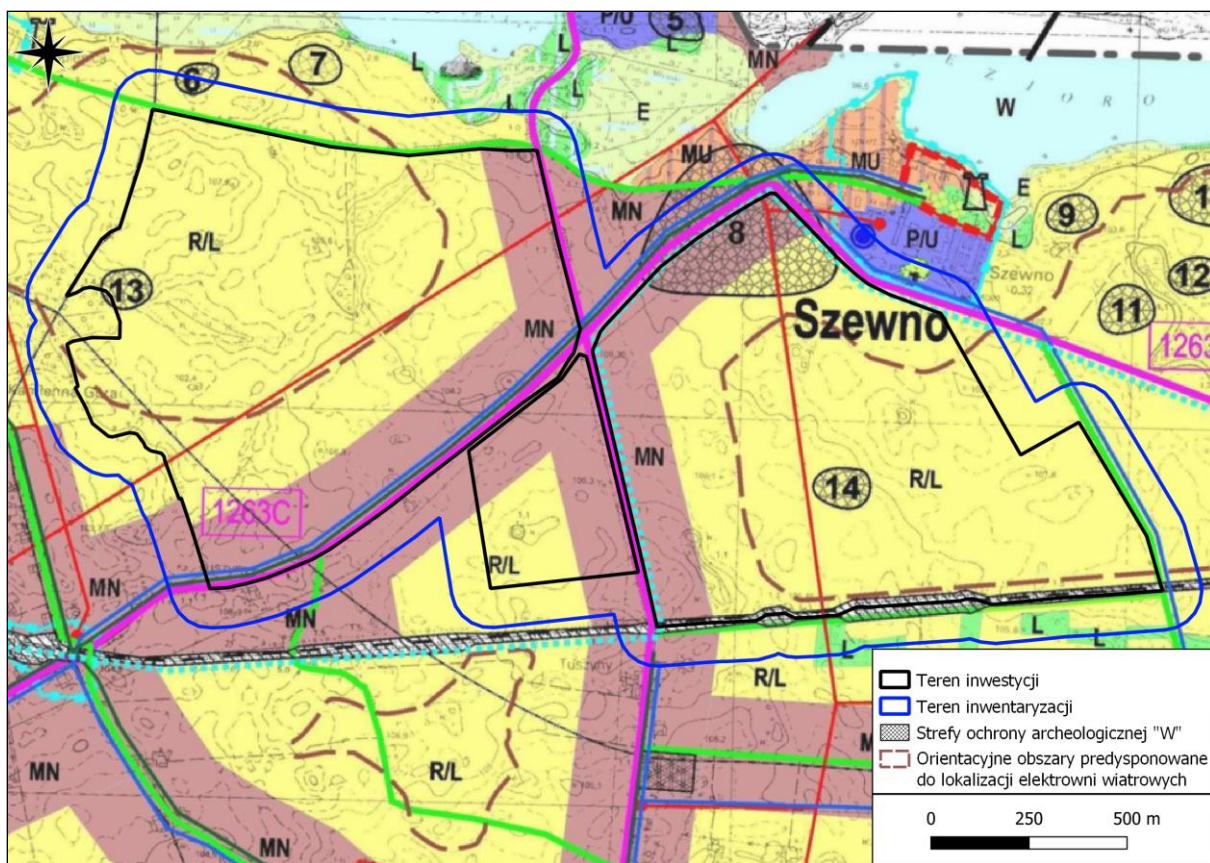
Strefa „W” obejmuje tereny o rozpoznanej, na podstawie badań, zawartości ważnych reliktyw archeologicznych. Na obszarze strefy wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi na koszt inwestora. Zakres prac archeologicznych określony zostaje na etapie uzgadniania projektu budowlanego.

Obszar Gminy Świekatowo został w całości rozpoznany pod względem archeologicznym.

Sposoby ochrony, działania konserwatorskie: na obszarze strefy „W” wszelkie prace ziemne wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, szczegółowy zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych określony zostaje na etapie uzgodnienia projektu budowlanego i wydania decyzji, egzemplarz dokumentacji z badań archeologicznych podlega po ich zakończeniu nieodpłatnemu przekazaniu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

Na obszarze Gminy Świekatowo przeprowadzono rozpoznanie i weryfikację obiektów zabytkowych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Większość obiektów zabytkowych znajdujących się w ewidencji zabytków objęta została strefami ochrony konserwatorskiej. Obiekty zabytkowe zlokalizowane poza wyznaczonymi strefami ochrony konserwatorskiej objęte są ochroną w ramach wpisu do gminnej ewidencji zabytków i podlegają wytycznym konserwatorskim:

- wymagane jest uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków prac remontowych, adaptacyjnych i rozbiórkowych,*
- wskazane jest dostosowanie nowej zabudowy wprowadzanej na obszar działki do istniejących budynków historycznych pod względem gabarytów, kompozycji bryły, elewacji, dachów oraz uzgodnienie z konserwatorem zabytków.*

Mapa 3. Teren inwestycji według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świekatowo. Objaśnienia R/L i MN znajdują się w tekście niniejszego dokumentu.

Obszar inwestycji nie leży na terenie żadnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Znajduje się natomiast w granicach dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych. Większość terenu jest zlokalizowana na obszarze JCWP 37 PLGW200037. Mniejsza, południowa część nachodzi na JCWP 36 PLGW200036.

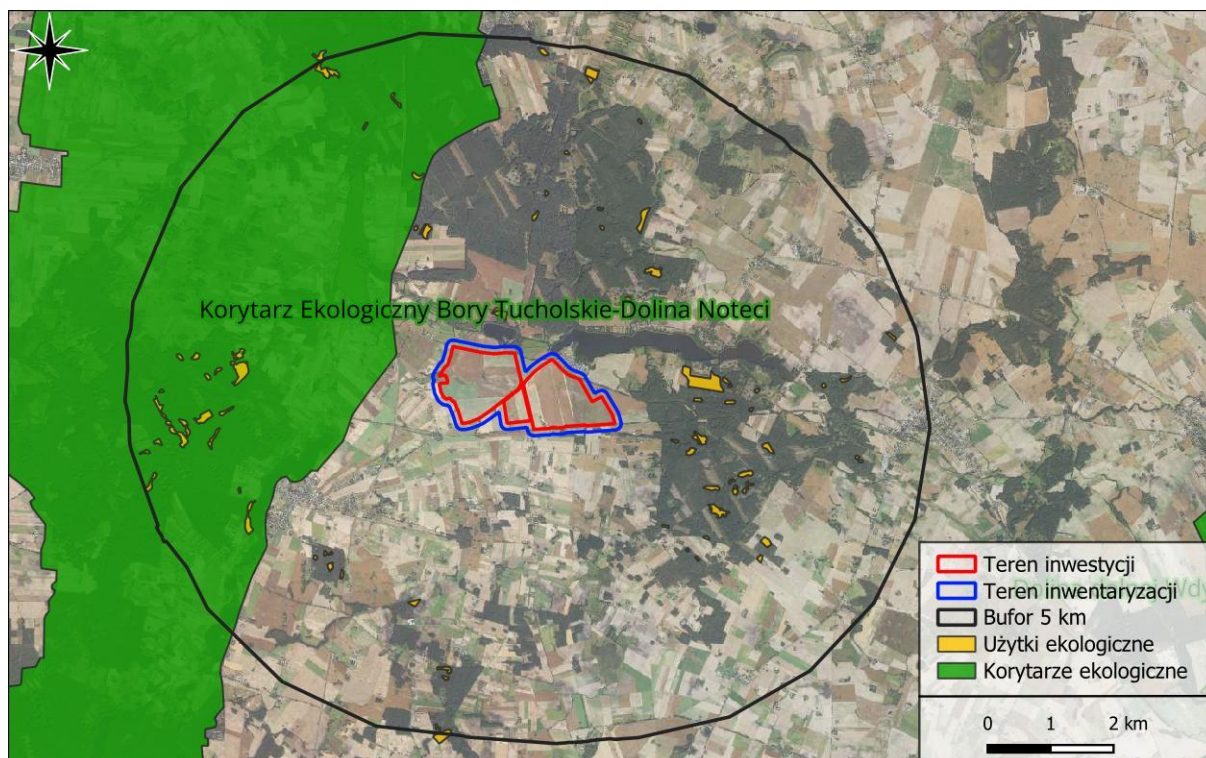
Teren inwestycji nie leży w granicach żadnego korytarza ekologicznego. Najbliższy znajduje się ok. 760 m na zachód od granic działek – korytarz ekologiczny Bory Tucholskie-Dolina Noteci KPn-17A.

Obszar badań nie znajduje się na terenie żadnej formy ochrony przyrody wymienionej w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13). W promieniu 5 km od terenu inwestycji jest rozmieszczonych 77 użytków ekologicznych.

Tabela 1. Spis użytków ekologicznych w promieniu 5 km od granic inwestycji.

id	Kod INSPIRE	Przybliżona odległość od inwestycji [m]
1	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1399	1988,4
2	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1603	4541,8
3	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1607	3647,8
4	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1608	3337,3
5	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1609	1832,7
6	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1610	2277,2
7	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1611	1774,7
8	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1612	2145,0
9	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1613	1294,8
10	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1614	1268,8
11	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1615	923,2
12	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1616	1245,1
13	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1617	1222,1
14	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1618	3854,0
15	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1619	3913,8
16	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1620	2370,3
17	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1621	2117,1
18	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1622	2031,0
19	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1623	2135,2
20	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1624	1732,7
21	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1625	1773,4
22	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1626	2283,9
23	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1627	2149,5
24	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1628	1962,5
25	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1629	2972,0
26	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1630	2290,4
27	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1631	2467,3
28	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1632	2281,435
29	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1918	1282,3
30	PL.ZIPOP.1393.UE.0414012.1919	3108,7
31	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1400	4430,7
32	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1401	2702,4
33	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1402	4003,3
34	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1403	3262,9
35	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1404	2486,3
36	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1405	2534,1
37	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1406	2127,0
38	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1407	2439,6
39	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1408	2206,4
40	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1409	1448,8
41	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1481	4753,4
42	PL.ZIPOP.1393.UE.0414052.1505	4502,7
43	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1410	1749,2
44	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1506	1932,8

id	Kod INSPIRE	Przybliżona odległość od inwestycji [m]
45	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1507	1862,5
46	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1508	637,4
47	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1509	509,9
48	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1634	2907,9
49	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1635	3128,9
50	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1636	3009,4
51	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1637	3017,5
52	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1638	2874,1
53	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1639	3878,6
54	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1640	4026,2
55	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1641	4797,6
56	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1718	3532,2
57	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1719	3407,5
58	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1964	3114,6
59	PL.ZIPOP.1393.UE.0414102.1965	4871,5
60	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.1479	4699,0
61	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.1480	4641,0
62	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.1482	3880,5
63	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.1483	3715,7
64	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1695	4070,2
65	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1696	3813,1
66	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1702	3022,3
67	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1703	3449,7
68	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1704	3631,7
69	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1705	4368,8
70	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1706	4090,7
71	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1707	4028,8
72	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1708	4712,8
73	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1711	3280,6
74	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1712	3631,7
75	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1713	3552,4
76	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1714	4505,4
77	PL.ZIPOP.1393.UE.0416042.1715	4698,6

Mapa 4. Teren inwestycji na tle obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych.

3. Metodyka

Inwentaryzacja ornitologiczna objęła powierzchnię inwestycji oraz obszar jej oddziaływania. Podstawową metodą przyjętą podczas inwentaryzacji była metoda marszrutowa, prowadzona w oparciu o mapy topograficzne i ortofotomapy. Przedmiotem inwentaryzacji ornitologicznej w granicach obszaru planowanej inwestycji oraz jej bezpośredniego sąsiedztwa była awifauna.

Na mapie oznaczano stanowiska lęgowe gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz gatunków z Czerwonej Listy Ptaków Polski. Obserwacje pospolitych gatunków ptaków wylistowano w tabeli zbiorczej. W trakcie prowadzonych obserwacji wykonywano dokumentację fotograficzną.

Terminy i metodyka wykonywanych prac zostały dostosowane do ekologii awifauny. Obserwacje prowadzono podczas sprzyjających warunków pogodowych, preferencyjnie przy słonecznej i bezwietrznej pogodzie. W poniższej tabeli przedstawiono terminy wykonania kontroli terenowych.

Tabela 2. Terminy i zakres kontroli terenowych w sezonie 2023/2024 i 2024/2025.

Lp.	Data	Godzina kontroli	Zakres prac	Uzasadnienie
2023/2024				
1.	13.07.2023	7:30-11:30	orn, ter	możliwość potwierdzenia sukcesu lęgowego
2.	09.08.2023	7:10-11:00		możliwość potwierdzenia sukcesu lęgowego
3.	05.09.2023	8:15-12:00		okres jesiennych przelotów
4.	19.09.2023	7:30-10:50		okres jesiennych przelotów
5.	10.10.2023	8:05-11:45		okres jesiennych przelotów
6.	21.10.2023	7:00-11:10		okres jesiennych przelotów

Lp.	Data	Godzina kontroli	Zakres prac	Uzasadnienie
7.	07.11.2023	7:40-11:20		okres jesiennych przelotów
8.	17.11.2023	06:55-9:35		okres jesiennych przelotów
9.	20.12.2023	10:15-13:55		ocena znaczenia terenu w okresie zimowania
10.	04.01.2024	11:10-14:50		ocena znaczenia terenu w okresie zimowania
11.	19.02.2024	8:00-11:45		ocena znaczenia terenu w okresie zimowania
12.	12.03.2024	6:00-10:00		okres przelotów i rozpoczęcia sezonu lęgowego
13.	15.04.2024	5:25-09:45		szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
14.	10.05.2024	6:00-9:00/20:30-22:00		szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
15.	13.06.2024	6:00-9:00		szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
2024/2025				
1.	26.12.2024	09:30-11:50	orn, ter	zimowiska
2.	22.01.2025	09:00-11:45	orn, ter	zimowiska
3.	25.02.2025	08:00-11:15	orn, ter	zimowiska, migracje
4.	14.03.2025	07:00-11:00	bez, her, orn, ter	okres przelotów i rozpoczęcia sezonu lęgowego
5.	15.03.2025	08:30-12:30	bez, her, orn, ter	okres przelotów i rozpoczęcia sezonu lęgowego
6.	25.03.2025	07:30-11:40, 19:00-20:00	bot, bez, her, orn, ter	okres przelotów i rozpoczęcia sezonu lęgowego
7.	16.04.2025	06:00-10:00	bot, bez, her, orn, ter	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
8.	06.05.2025	10:30-14:50	bot, bez, her, orn, ter	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
9.	21.05.2025	06:30-10:30	bot, bez, her, orn, ter	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
10.	02.06.2025	19:00-21:00	bez, her, orn, ter	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
11.	19.06.2025	07:00-12:00, 21:00-23:30	bot, bez, her, orn, ter	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
12.	17.07.2025	18:30-20:20	bez, her, orn, ter	możliwość potwierdzenia sukcesu lęgowego
13.	07.09.2025	17:00-20:00	bez, her, orn, ter	okres jesiennych przelotów
14.	28.09.2025	13:00-16:35	bez, her, orn, ter	okres jesiennych przelotów
15.	13.10.2025	06:30-09:10	her, orn, ter	okres jesiennych przelotów
16.	01.11.2025	08:30-11:45	orn, ter	okres jesiennych przelotów
2026				
17.	10.05.2026	06:30-09:30	orn	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków
18.	25.05.2026	06:00-09:00	orn	szczyt aktywności lęgowej większości gatunków

Oznaczenia skrótów: bot – botanika, bez – bezkręgowce, her – herpetofauna, orn – ornitofauna, ter – teriofauna

Zakres badań realizowanych podczas poszczególnych kontroli ornitologicznych został dostosowany do fenologii oraz biologii poszczególnych grup ptaków, a także celów inwentaryzacji przyrodniczej. W trakcie każdej kontroli rejestrowano wszystkie obserwowane gatunki ptaków wraz z ich liczebnością, sposobem wykorzystania terenu oraz statusem fenologicznym. Szczegółowy zakres poszczególnych kontroli przedstawiono w tabeli powyżej.

W ramach zakresu „orn” podczas każdej kontroli rejestrowano skład gatunkowy, liczebność, kierunek i charakter przemieszczeń oraz sposób wykorzystania terenu przez ptaki. W sezonie lęgowym odnotowywano ponadto zachowania terytorialne i inne przesłanki lęgowości. W okresie migracji i zimowania kontrolowano miejsca żerowania, odpoczynku i potencjalne noclegowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gęsi, żurawi, łabędzi, czajek i pozostałych ptaków wodno-błotnych. Kontrole obejmowały transekt, punkty obserwacyjne oraz przegląd terenów otwartych i zbiorników wodnych w przyjętym buforze. Szczegółowe wyniki poszczególnych kontroli przedstawiono w tabeli 3, a największe koncentracje w tabeli 10.

Inwentaryzacja awifauny obejmowała wszystkie gatunki ptaków ze szczególnym uwzględnieniem ptaków ujętych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz gatunki z Czerwonej Listy OTOP. Przyjętą metodyką były obserwacje transektowe oraz obserwacje punktowe (mapa 5 i 6). Dodatkowo w granicach buforu inwentaryzacji metodą marszrutową poszukiwano stanowisk ptaków (osobników terytorialnych) z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz gatunków znajdujących się na Czerwonej Liście Ptaków. Wszystkie odnotowane stanowiska tych ptaków były odnotowywane na mapie.

Metodykę oparto m.in. na zaleceniach opisanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – Monitoring Ptaków Polski. Dla każdej obserwacji podano liczbę stwierdzonych osobników. Badaniami objęto cały obszar inwentaryzacji, wszystkie występujące na nim siedliska, ze względu na możliwość występowania w nich odmiennych gatunków ptaków. Jak zostało wspomniane, obserwacje i liczenie prowadzono zarówno wzdłuż transektów jak i z punktów obserwacyjnych.

Na podstawie obserwowanego zachowania ptaków, osobnikom przydzielano odpowiedni status: *terytorialny*, *zalatujący* lub *przelotny*. Kategorię *terytorialny* otrzymywały ptaki zachowujące się w sposób wskazujący na zajmowanie terytorium lęgowego, czyli rewiru, np. śpiew, loty tokowe, niepokój mogący wskazywać na bliskość gniazda lub podlotów. Ptaki uznawano za *przelotne*, gdy przemieszczały się lotem kierunkowym nad inwentaryzowanym terenem. Pozostałe obserwacje dotyczyły ptaków przypisanych do kategorii *zalatujący*, tj. osobników na noclegowiskach, żerujących lub odpoczywających.

Opierając się na wskazaniach metodycznych przedstawionych w opracowaniu „Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny” (Sikora et al. 2011), do inwentaryzacji wybranych gatunków zastosowano poniższą metodykę:

Monitoring gęsi opiera się na liczeniach o charakterze cenzusu. Podczas monitoringu poszukuje się noclegowisk gęsi i liczy osobniki tam przebywające. Liczenia na żerowiskach dodatkowo pozwalają na dokładniejsze ustalenie składu gatunkowego stad gęsi. Na miejsca odpoczynku podczas migracji gęsi wybierają duże i średnie zbiorniki wodne, m.in. jeziora,

stawy rybne, rozlewiska. Liczenie ptaków wykonuje się z punktów obserwacyjnych rozmieszczonych nad brzegiem zbiornika, który stanowi noclegowisko.

Monitoring łabędzi opiera się na liczeniach o charakterze cenzusu. W przypadku łabędzi krzykliwych *Cygnus cygnus* i czarnodziobych *Cygnus columbianus*, liczenia prowadzi się na noclegowiskach. Dopuszczalne metody liczenia łabędzi:

- Metoda marszrutowa, obserwacje wykonywane z punktów obserwacyjnych i transektów wyznaczonych wzdłuż brzegów zbiorników;
- Liczenie ptaków na polach (pola uprawne i łąki wybierane na żerowiska);
- Liczenie ptaków na noclegowiskach, obserwacje wykonywane z punktów obserwacyjnych.

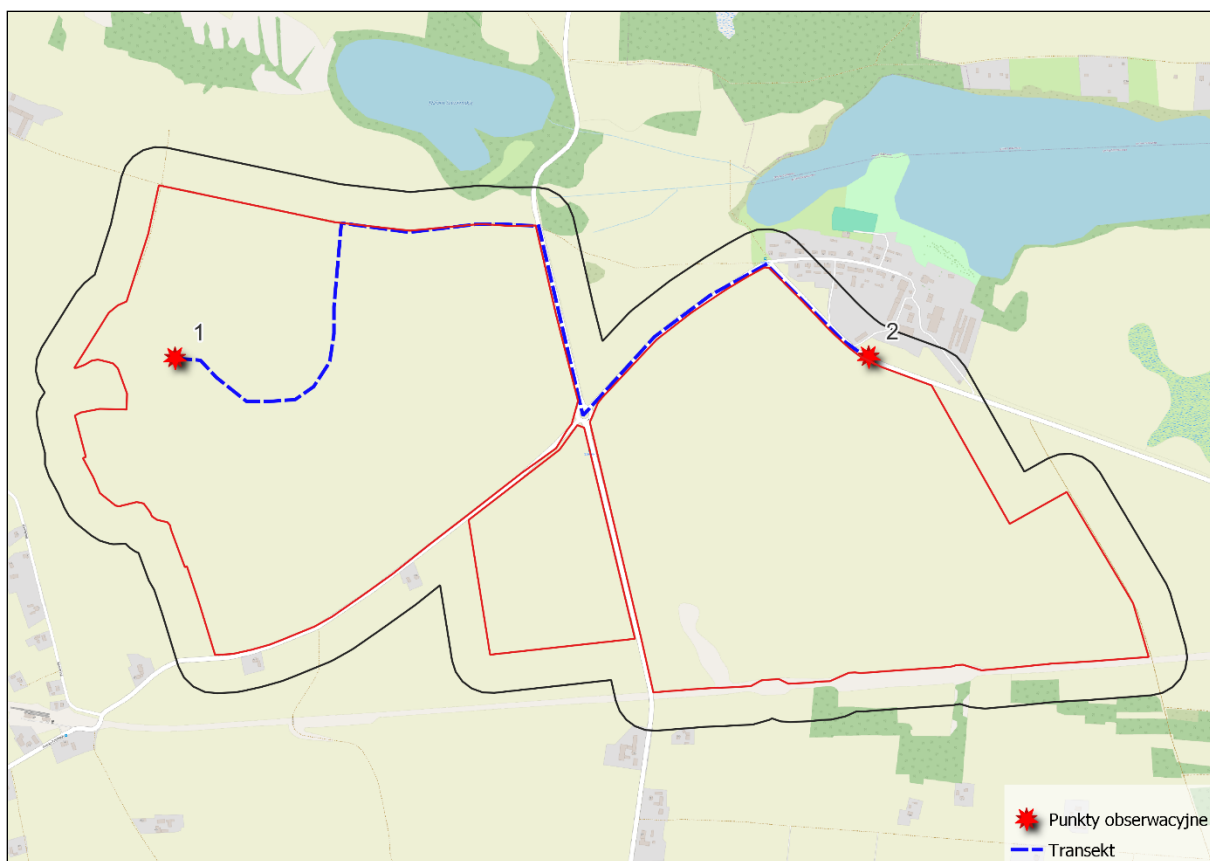
Monitoring siewkowców, w tym czajki *Vanellus vanellus*, opiera się na liczeniach o charakterze cenzusu. Liczenie prowadzi się w odpowiednich siedliskach, metodą marszrutową. Większość gatunków można obserwować przy użyciu lunety. Siewki złote *Pluvialis apricaria* i czajki w okresie jesiennym gromadzą się na polach, jednakże zmieniają miejsce żerowania i odpoczynku, wobec czego monitoringiem należy objąć odpowiednio duże obszary.

Monitoring żurawia *Grus grus* skupia się na noclegowiskach wykorzystywanych przez min. 100 ptaków. Odnotowuje się liczebność wszystkich osobników. Liczenie należy przeprowadzać z punktów obserwacyjnych, które zapewniają dobrą widoczność.

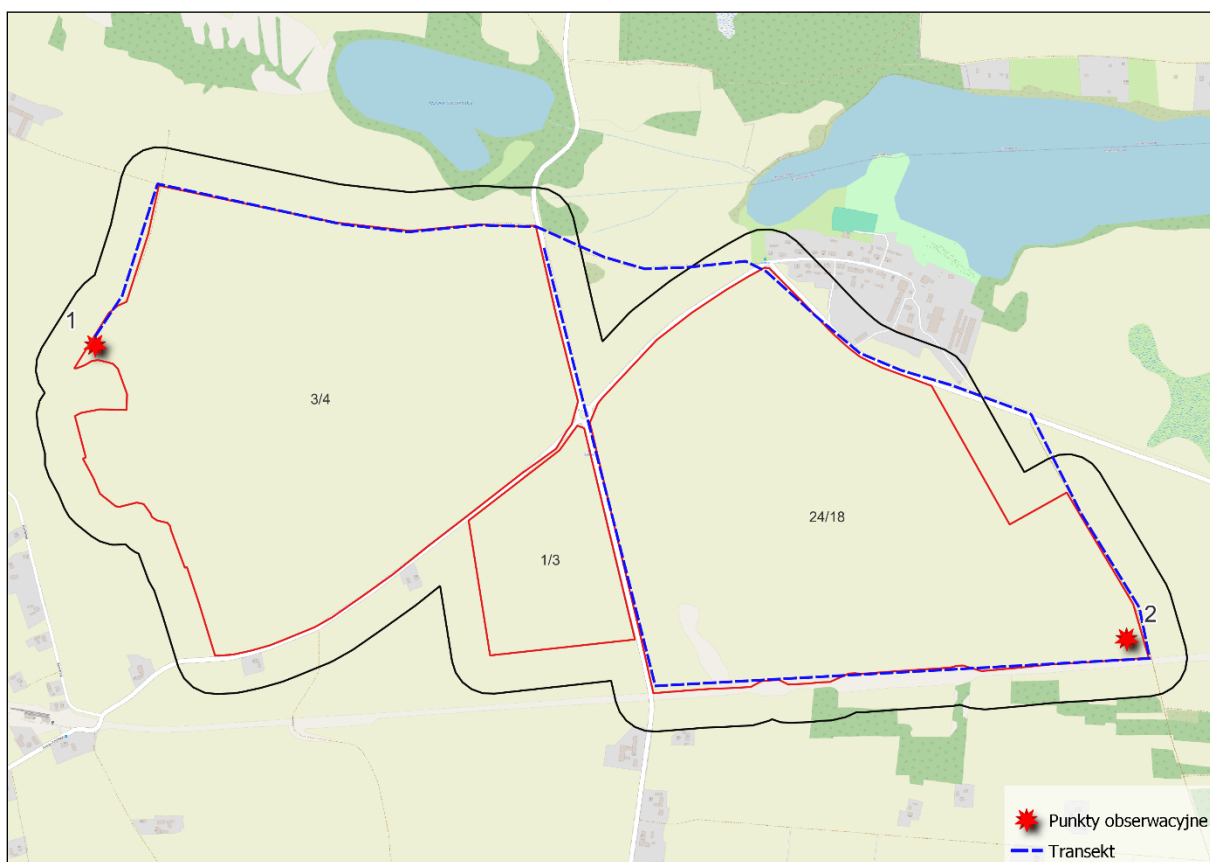
W sezonie 2023/2024, zgodnie z powyższą metodyką, wykonano dwie kontrole jesienne (21.10.23 i 17.11.23) oraz dwie wiosenne (12.03.24 i 15.04.24) pod kątem obecności potencjalnych noclegowisk gęsi.

W sezonie 2024/2025 podczas każdej wizyty w okresie od grudnia 2024 do końca listopada 2025 (zimowanie i migracje) dokonywano przeglądu terenu pod kątem obecności zgrupowań gęsi oraz żurawi (żerowiska, noclegowiska) w promieniu do 1500 m od granic inwestycji. W sumie wykonano trzy kontrole wiosenne i cztery kontrole jesienne. Obserwacje prowadzono z pojazdu poruszając się drogami lokalnymi i polnymi oraz zatrzymując się w celu obserwacji terenu przez lornetkę lub lunetę.

Obserwacje punktowe, o których mowa powyżej trwały około 30 min. Obserwacje transektowe około dwie i pół godziny (dł. transektu około 2,4 km oraz 6 km).

Mapa 5. Rozmieszczenie punktów obserwacyjnych oraz transektu (ok. 2,4 km dł.) [2023/2024].

Mapa 6. Rozmieszczenie punktów obserwacyjnych oraz transektu (ok. 6 km dł.) [2024/2025].

Inwentaryzacją jakościową i ilościową objęto [m.in.](#) następujące gatunki ptaków:

- Gatunki zamieszczone w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. gatunki „dyrektywowe” lub „naturowe”), wymienione w aneksie nr 2 Poradnika Ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000. Tom 8 – Gromadzki red. 2004;
- Gatunki wymagające ustalenia strefy ochronnej wokół miejsc rozrodu i regularnego przebywania wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380) – z zastrzeżeniem, że dokładne lokalizacje wykrytych gniazd na mapach ogólnodostępnych będą podane z małą szczegółowością, np. obrysem o kilometrowej średnicy;
- Gatunki zagrożone w Polsce: Głowaciński Z. (red.), 2001, Polska Czerwona Księga Zwierząt – Kręgowce, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. Głowaciński Z. (red.), 2002, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce, IOP PAN, Kraków;
- Czerwona Lista Ptaków Polski: Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020, Czerwona lista ptaków Polski, OTOP, Marki;
- Gatunki ptaków wodno-błotnych: Sikora A., Chylarecki P., Meissner W., Neubauer G. (red.), 2011, Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- Gatunki rzadkie w regionie – wytypowane na podstawie wiedzy eksperckiej.

Gatunki mniej liczne w kraju (PCLP, DPI) były liczone i mapowane w granicach całego buforu inwentaryzacji, a liczebność ptaków pospolitych określono w granicach reprezentatywnego transektu, do 100 m na stronę od osi.

4. Wyniki

Dane literaturowe

W Programie Ochrony Środowiska dla gminy Świekatowo z 2017 r. opisano miejsce wykorzystywane przez migrujące ptaki:

W 2015 r. w wyniku przeprowadzonego monitoringu ornitofauny na terenie gminy w obrębie obszaru Świekatowo – Szewno – Tuszyń zewidencjonowano miejsce, w którym od ok. 10 lat podczas wędrówek wiosennych i jesiennych zatrzymuje się tysiące ptaków zwłaszcza żurawi, gęsi i łabędzi czarnodziobych i krzykliwych. Ptaki te mają noclegowisko na jeziorze Branickim w m. Szewno.

W POŚ dla gminy Świekatowo na lata 2026-2030 nie pojawiła się ponowna informacja o Jeziorze Branickim w kontekście noclegowiska migrujących ptaków.

W publikacji z 2016 r. o tytule „Występowanie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* i łabędzia krzykliwego *C. cygnus* w okolicach Bydgoszczy w grudniu 2015 roku” (Dylik et al.) opisano obserwacje osobników łabędzia krzykliwego zimujących na polach w okolicy Świekatowa. Liczenie łabędzi, na podstawie którego powstał artykuł, odbywało się w ramach ogólnokrajowej akcji, której celem było ustalenie jaka część populacji nie odleciała

podczas jesiennej migracji do Holandii. W 2015 r. jesień i zima charakteryzowały się łagodnymi warunkami atmosferycznymi i brakiem mrozów. Wobec tego, łabędzie prawdopodobnie nie zimują w okolicach Świątkowa każdego roku, nie sprecyzowano również dokładnej lokalizacji zaobserwowanych osobników.

Dane własne

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej w sezonie 2023/2024 stwierdzono występowanie 59 gatunków ptaków, w tym 45 lęgowych w granicach terenu badań. Spośród wszystkich odnotowanych gatunków ptaków 53 są objęte ochroną na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), pozostałych sześć gatunków to ptaki łowne.

Zdecydowana większość obserwowanych ptaków należy do pospolitych gatunków krajobrazu rolniczego, szeroko rozprzestrzenionych w kraju. Do najcenniejszych gatunków należą ptaki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz Czerwonej listy ptaków, tj. lerka *Lullula arborea*, gąsiorek *Lanius collurio*, słowik szary *Luscinia luscinia*, żuraw *Grus grus*, bielik *Haliaeetus albicilla* oraz błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. Trzy ostatnie gatunki (żuraw, bielik oraz błotniak stawowy) nie gniazdują w granicach terenu badań, a jedynie pojawiają się w okresie migracji lub wykorzystują ten obszar jako żerowisko. Obserwacje gąsiorków pochodzą z lipca 2023 roku i dotyczyły dwóch grup rodzinnych wraz z osobnikami juvenilnymi (tegorocznymi). Nie potwierdzono gniazdowania gąsiorka w 2024 roku.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej w sezonie 2024/2025 stwierdzono występowanie 56 gatunków ptaków. Spośród wszystkich odnotowanych gatunków ptaków 50 jest objętych ochroną na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), pozostałe sześć gatunków to ptaki łowne. Cztery spośród gatunków chronionych znajdują się w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej.

Większość obserwowanych ptaków należy do pospolitych gatunków krajobrazu rolniczego, szeroko rozprzestrzenionych w kraju. Spośród ptaków odnotowanych w okresie 2024/2025 35 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe, 20 to gatunki zalatujące, a 16 z nich to gatunki przelotne.

W okresie migracji teren badań jest wykorzystywany przez przelotne stada ptaków jako żerowisko. Największe zaobserwowane w sezonie 2023/2024 zgrupowania żerujących ptaków dotyczyły stad wróblaków oraz grzywaczy (Tabela 10). Nie stwierdzono noclegowisk ani żerowisk gęsi (z wyjątkiem grupy 19 gęgaw) lub żurawi w obrębie terenu badań. Wszystkie pozostałe obserwacje gęsi dotyczą stad ptaków przelotnych. Podczas kontroli terenowych w okresie od grudnia 2024 do końca listopada 2025 (okres zimowania i migracji) nie zaobserwowano zgrupowań ptaków na Jeziorze Branickim ani łabędzi krzykliwych na polach w przyjętym buforze.

W sezonie 2024/2025 stwierdzono obecność dość dużych stad ptaków (powyżej 300 osobników; Tabela 10) zatrzymujących się w miesiącach zimowych oraz podczas wiosennych migracji w obszarze badań, w tym również w granicach inwestycji. Przyczyną zatrzymywania

się ptaków na danym obszarze było przede wszystkim żerowanie na resztkach poźniwnych pozostawionych na polach po zbiorach kukurydzy i słonecznika. Obfitość dostępnego pożywienia, w postaci nasion stanowiła atrakcyjne źródło pokarmu, co przyciągało ptaki migrujące lub żerujące lokalnie. W związku z tym obecność dużych stad ptaków miała charakter oportunistyczny, tj. była silnie skorelowana ze strukturą i rodzajem prowadzonych upraw rolnych, a nie z naturalnymi walorami przyrodniczymi czy wysoką jakością siedlisk tego terenu. Nie stwierdzono dużych stad ptaków, w tym gęsi, podczas kontroli terenowych w okresie jesiennej migracji ptaków (wrzesień-listopad).

Tabela 3. Spis gatunków ptaków obserwowanych podczas obserwacji na transektach oraz punktach obserwacyjnych.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
13.07.2023						
1.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	2	T
2.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	z	3	T
3.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	p	1	T
4.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	8	T
5.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	2	T
6.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	10	T
7.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	S, Zał. I	z	2	T
8.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	5	T
9.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z	3	T
10.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	z	2	T
11.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	p	8	T
12.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	T
13.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	z	1	T
14.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	T
15.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	13	T
16.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	6	T
17.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	1	T
18.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	z	3	T
19.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	z	2	T
20.	Potrzezcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	2	T
21.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	2	T
22.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t, z	7	T
23.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	3	T
24.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	3	T
25.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	7	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
26.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	15	T
27.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	3	T
28.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	z	5	T
29.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	2	T
09.08.2023						
30.	Ciarniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	z	2	T
31.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	5	T
32.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	T
33.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	15	T
34.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z	5	T
35.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	z	1	T
36.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	T
37.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	5	T
38.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	11	T
39.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	z	1	T
40.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	z	3	T
41.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	1	T
42.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	1	T
43.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z	8	T
44.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	T
45.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	p	14	T
46.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	125	T
47.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	2	T
48.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	z	7	T
49.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	2	T
50.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	15	T
51.	Ciarniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	z	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
52.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	z	2	T
53.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	12	T
54.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, p	35	T
55.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	z, p	8	T
56.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z	45	T
57.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	4	T
58.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	z	1	T
59.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z, p	4	T
60.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	5	T
61.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	9	T
62.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	7	T
63.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	9	T
64.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	T
65.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	z	2	T
66.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	z	1	T
67.	Potrzeuszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	4	T
68.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	1	T
69.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z	5	T
70.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	1	T
71.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	T
72.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	2	T
73.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z	50	T
74.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	6	T
75.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	z, p	12	T
76.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	6	T
77.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	3	T
78.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	z	25	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
19.09.2023						
79.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	3	P1
80.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	z	8	P1
81.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	4	P1
82.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Ł	z	6	P1
83.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	5	P1
84.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	P1
85.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	p	27	P1
86.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	5	P1
87.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	3	P1
88.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	z	1	P1
89.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	2	P1
90.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	S	z	2	P1
91.	Potrzezcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	3	P1
92.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z	8	P1
93.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	3	P1
94.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	8	P1
95.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	75	P1
96.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	9	P1
97.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	7	P1
98.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	3	P1
99.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	3	P1
100.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	5	P1
101.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z, p	15	P1
102.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	1	P2
103.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	8	P2
104.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
105.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, p	35	P2
106.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	p	5	P2
107.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	P2
108.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	p	15	P2
109.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	3	P2
110.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	2	P2
111.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z, p	5	P2
112.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	z	1	P2
113.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	6	P2
114.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	S	z	5	P2
115.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	1	P2
116.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z, p	13	P2
117.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	5	P2
118.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	1	P2
119.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	90	P2
120.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	15	P2
121.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	2	P2
122.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	1	P2
123.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	13	P2
124.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	30	P2
10.10.2023						
125.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	45	T
126.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	z	1	T
127.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	T
128.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	9	T
129.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	p	55	T
130.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	4	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
131.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	p	60	T
132.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	3	T
133.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	15	T
134.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	T
135.	Potrzeuszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	6	T
136.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	2	T
137.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	5	T
138.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	4	T
139.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	10	T
140.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	2	T
141.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	75	T
21.10.2023						
142.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	p	4	P1
143.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	p	1	P1
144.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	1	P1
145.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	p	8	P1
146.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	z, p	80	P1
147.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	15	P1
148.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	7	P1
149.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	P1
150.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	4	P1
151.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	55	P1
152.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	5	P2
153.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	1	P2
154.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	z, p	115	P2
155.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	z, p	50	P2
156.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	3	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
157.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, p	80	P2
158.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	p	3	P2
159.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	2	P2
160.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	p	4	P2
161.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	8	P2
162.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z, p	17	P2
163.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z, p	5	P2
164.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	P2
165.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	S	p	1	P2
166.	Potrzezcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	1	P2
167.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	p	2	P2
168.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	p	2	P2
169.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	P2
170.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	3	P2
171.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	3	P2
172.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	40	P2
173.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	8	P2
174.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	1	P2
175.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	33	P2
07.11.2023						
176.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	1	T
177.	Droździk	<i>Turdus iliacus</i>	S	p	5	T
178.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	p	23	T
179.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	25	T
180.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	3	T
181.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	p	20	T
182.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	6	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
183.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	1	T
184.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	2	T
185.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	p	12	T
17.11.2023						
186.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	2	P1
187.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	11	P1
188.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	p	45	P1
189.	Gęś (nieoznaczona)	<i>Anser sp.</i>	Ł	p	70	P1
190.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	z	1	P1
191.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	P1
192.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	1	P1
193.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	2	P1
194.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	4	P1
195.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	3	P1
196.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	4	P1
197.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	5	P2
198.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	100	P2
20.12.2023						
199.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	10	T
200.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	1	T
201.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	6	T
202.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	7	T
04.01.2024						
203.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, p	30	T
204.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	1	T
205.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	2	T
206.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	4	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
19.02.2024						
207.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	S, Zał. I	p	1	P1
208.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z, p	9	P1
209.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	75	P1
210.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	5	P1
211.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	P1
212.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	S	z	1	P1
213.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	9	P1
214.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	p	60	P1
215.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	40	P1
216.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	8	P1
217.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, p	120	P1
218.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	z	1	P1
219.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	P1
220.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z, p	45	P1
221.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	8	P1
222.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	5	P1
223.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	2	P1
224.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z, p	3	P1
225.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	z	3	P1
226.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	4	P1
227.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	p	3	P1
228.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	p	2	P1
229.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	3	P1
230.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	2	P1
231.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	4	P1
232.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	45	P1

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
233.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z, p	8	P1
234.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	2	P1
235.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	11	P2
236.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	3	P2
237.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	z	4	P2
238.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	3	P2
239.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	P2
240.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	p	8	P2
241.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	5	P2
242.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	34	P2
12.03.2024						
243.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	4	T
244.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	98	T
245.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	z	1	T
246.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	T
247.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	S	t	1	T
248.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, p	18	T
249.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Ł	z	19	T
250.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	z, p	300	T
251.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	z, p	90	T
252.	Gęś (nieoznaczona)	<i>Anser sp.</i>	Ł	z, p	270	T
253.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	1	T
254.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, p	600	T
255.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	T
256.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	S	p	1	T
257.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	2	T
258.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	S	z	2	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
259.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z, p	35	T
260.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	3	T
261.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	T
262.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	t	1	T
263.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	p	1	T
264.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	5	T
265.	Potrzeuszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	t	1	T
266.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	z	2	T
267.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t, p	20	T
268.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	1	T
269.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	5	T
270.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z, p	25	T
271.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	500	T
272.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	1	T
273.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	35	T
274.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	11	T
275.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	1	P1
276.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	110	P1
277.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	p	2	P1
278.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	p	15	P1
279.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	p	18	P1
280.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	p	150	P1
281.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	55	P1
282.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	p	55	P1
283.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	4	P1
284.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	z, p	7	P1
285.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	P1

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
286.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	7	P1
287.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t, z	3	P1
288.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z, p	4	P1
289.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	1	P1
290.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t, p	12	P1
291.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	p	3	P1
292.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	p	3	P1
293.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	3	P1
294.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	4	P1
295.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	34	P1
296.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	5	P1
297.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	2	P1
298.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	25	P1
299.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	18	P1
300.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	S, Zał. I	p	1	P2
301.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	1	P2
302.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	55	P2
303.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	6	P2
304.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	p	5	P2
305.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	p	5	P2
306.	Gęś (nieoznaczona)	<i>Anser sp.</i>	Ł	p	350	P2
307.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	p	40	P2
308.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	p	2	P2
309.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	4	P2
310.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	p	3	P2
311.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	p	17	P2
312.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	p	8	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
313.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	p	2	P2
314.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	23	P2
315.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	3	P2
316.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	p	2; 1	P2
317.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	34	P2
318.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	5	P2
15.04.2024						
319.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	S, Zał. I	p	1	T
320.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	2	T
321.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	1	T
322.	Dudek	<i>Upupa epops</i>	S	z	1	T
323.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	5	T
324.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	t	3	T
325.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, t	55	T
326.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	2	T
327.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t	1	T
328.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	t	1	T
329.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	1	T
330.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	z	3	T
331.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	1	T
332.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	2	T
333.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	S	z	1	T
334.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	t, z	3	T
335.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	2	T
336.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t	1	T
337.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	t	1	T
338.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	2	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
339.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	t, z	2	T
340.	Potrzezcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	t	1	T
341.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	9	T
342.	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	S	t	1	T
343.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t	2	T
344.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	T
345.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	1	T
346.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	S	t	1	T
347.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	t	1	T
348.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z	5	T
349.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	13	T
350.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	6	T
351.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	2	T
352.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	2	T
353.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t, z	9	T
354.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	1	T
355.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t, p	3	P1
356.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	3	P1
357.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	4	P1
358.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	p	14	P1
359.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	p	1	P1
360.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t	1	P1
361.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	P1
362.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	1	P1
363.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	p	5	P1
364.	Potrzezcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	z	1	P1
365.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z, t	4	P1

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
366.	Szapka	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	p	5	P1
367.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	13	P1
368.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	6	P1
369.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z, t	2	P1
370.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	45	P1
371.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	p	2	P1
372.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	S, Zał. I	p	2	P2
373.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z, t	2	P2
374.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	p	1	P2
375.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	p	22	P2
376.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	P2
377.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	p	2	P2
378.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	S	p	3	P2
379.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	2	P2
380.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	p	6	P2
381.	Szapka	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	9	P2
382.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	p	6	P2
383.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	9	P2
384.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t, z	3	P2
385.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	75	P2
10.05.2024						
386.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	S, Zał. I	p	1	T
387.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	2	T
388.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	t	3	T
389.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	t	1	T
390.	Cyranka	<i>Spatula querquedula</i>	Ł	z	1	T
391.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	18	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
392.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, t	6	T
393.	Grubodziób	<i>C. coccothraustes</i>	S	t, p	2	T
394.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z, t, p	35	T
395.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	4	T
396.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	z	3	T
397.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	S	t	1	T
398.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t	4	T
399.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	S	z	1	T
400.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	z	5	T
401.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	S	t	1	T
402.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	2	T
403.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	2	T
404.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	S	z	2	T
405.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z, t	2	T
406.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	t	3	T
407.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t	1	T
408.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	T
409.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	3	T
410.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	1	T
411.	Potrzeuszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	t	1	T
412.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t	1	T
413.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	22	T
414.	Słówek szary	<i>Luscinia luscinia</i>	S	t	1	T
415.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t	1	T
416.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	3	T
417.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	S	t	1	T
418.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z, t	5	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
419.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z	8	T
420.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	t	1	T
421.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t, z	13	T
422.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t	7	T
423.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	5	T
13.06.2024						
424.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	3	T
425.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	t	2	T
426.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	12	T
427.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	t	1	T
428.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, t	4	T
429.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	t, z	6	T
430.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	2	T
431.	Kawka	<i>Coloeus monedula</i>	S	z	2	T
432.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	S	t	1	T
433.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t	3	T
434.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	5	T
435.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	z	3	T
436.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	1	T
437.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	1	T
438.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	S	z	2	T
439.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z, t	4	T
440.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z, t	4	T
441.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t, z	2	T
442.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	T
443.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	z	1	T
444.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
445.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t	2	T
446.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	16	T
447.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t, z	2	T
448.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	2	T
449.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	2	T
450.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	45	T
451.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t, z	10	T
452.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	t	2	T
453.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t, z	5	T
454.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	3	T
26.12.2024						
1.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	30	T
2.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Ł	z	7	T
3.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	3	T
4.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	3	T
5.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	40	T
6.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	3	T
7.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	p	1	T
8.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	z	1	T
9.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	z	350	T
10.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	T
11.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	61	T
12.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z	150	T
13.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	5	T
22.01.2025						
14.	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>	Ł	z	1	T
15.	Dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	S	z	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
16.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z, p	100	T
17.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	T
18.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	33	T
19.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	1	T
20.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	1	T
21.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	z	300	T
22.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	1	T
23.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z, p	80	T
24.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	z	6	T
25.02.2025						
25.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	2	P1
26.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	17	P1
27.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	P1
28.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	1	P1
29.	Gęsi	<i>Anser sp.</i>	Ł	z	Ślady żerowania	P1
30.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	1	P1
31.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	1	P1
32.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	1	P1
33.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	z	43	P1
34.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z, p	45	P1
35.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	20	P1
36.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	2	P1
37.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	p	9	P2
38.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	10	P2
39.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	S	z	3	P2
40.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	1	P2
41.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	p	1	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
42.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	z	2	P2
43.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	2	P2
44.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	z, p	33	P2
45.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	82	P2
46.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	25	P2
47.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	3	P2
14.03.2025						
48.	Bernikla białolica	<i>Branta leucopsis</i>	Ł	z	8	Po
49.	Gęś tundrowa	<i>Anser serrirostris</i>	Ł	z	350	Po
50.	Gęsi (nieoznaczone)	<i>Anser sp.</i>	Ł	p	450	Po
51.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	z	1230	Po
52.	Gęś tundrowa	<i>Anser serrirostris</i>	Ł	z	900	Po
15.03.2025						
53.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopus major</i>	S	t	1	P1
54.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z	335	P1
55.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	P1
56.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	p	8	P1
57.	Zięba/Jer	<i>Fringilla coelebs</i> x <i>F. montifringilla</i>	S	z	20	P1
58.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	t	1	P2
59.	Gęś tundrowa/białoczelna	<i>Anser serrirostris</i> x <i>albifrons</i>	Ł	z	1600	P2
60.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	230	P2
61.	Gęsi (nieoznaczone)	<i>Anser sp.</i>	Ł	p	350	P2
62.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	1	P2
63.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	9	P2
64.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	S	t	1	P2
65.	Szpak	<i>Strunus vulgaris</i>	S	p	33	P2
66.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	1	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
67.	Zięba/Jer	<i>Fringilla coelebs</i> x <i>F. montifringilla</i>	S	z	40	P2
25.03.2025						
68.	Kontrola pod kątem obecności stad ptaków wodno-błotnych - Nie stwierdzono obecności ptaków wodno-błotnych.	-	-	-	-	Po
16.04.2025						
69.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	S, Zał. I	p	2	T
70.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	2	T
71.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	t	1	T
72.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	z	8	T
73.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	t	1	T
74.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Ł	p	5	T
75.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	t	1	T
76.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	z, p	13	T
77.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>	S	p	1	T
78.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	S	t, z	2	T
79.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	5	T
80.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t, z	5	T
81.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	T
82.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	1	T
83.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	4	T
84.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	2	T
85.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	t, z	10	T
86.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t	1	T
87.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	T
88.	Paszkot	<i>Trudus viscivorus</i>	S	z	2	T
89.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	S	t	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
90.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	1	T
91.	Potrzezcz	<i>Miliaria calandra</i>	S	t	4	T
92.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t, z	2	T
93.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t	2	T
94.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	p	5	T
95.	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	S	t	1	T
96.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	14	T
97.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	S	z	2	T
98.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	t, p, z	14	T
99.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	t, z	5	T
100.	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	S	z	2	T
101.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	p	1	T
102.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	6	T
103.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	t, z	6	T
104.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t	5	T
105.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	6	T
21.05.2025						
106.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	S, Zał. I	p	1	T
107.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	1	T
108.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	t	5	T
109.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	t	1	T
110.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	9	T
111.	Dudek	<i>Upupa epops</i>	S	z	1	T
112.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	z	1	T
113.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	t	1	T
114.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	t	2	T
115.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	z	4	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
116.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	S	t	1	T
117.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	6	T
118.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t, z	2	T
119.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	T
120.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	z	2	T
121.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	3	T
122.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	1	T
123.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	t, z	8	T
124.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t, z	3	T
125.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	1	T
126.	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	S	z	3	T
127.	Paszkot	<i>Trudus viscivorus</i>	S	z	2	T
128.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	S	t	1	T
129.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	S	t	2	T
130.	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	S	t	2	T
131.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	1	T
132.	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	S	t	1	T
133.	Potrzezcz	<i>Miliaria calandra</i>	S	t	2	T
134.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t	1	T
135.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t	3	T
136.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	p	2	T
137.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	12	T
138.	Słwik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	S	t	1	T
139.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	1	T
140.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	S	z	1	T
141.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	t, z	3	T
142.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	t, z	14	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
143.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	7	T
144.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	z	7	T
145.	Wrona	<i>Corvus corone</i>	Cz	z	1	T
146.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t	6	T
147.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	16	T
13.10.2025						
148.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	z	1	P1
149.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	10	P1
150.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	z	4	P1
151.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	6	P1
152.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	z	15	P1
153.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	2	P1
154.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	2	P1
155.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	P1
156.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	z, p	70	P1
157.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	1	P1
158.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	15	P1
159.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	p	7	P2
160.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	2	P2
161.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	p	65	P2
162.	Gęsi (nieoznaczone)	<i>Anser sp.</i>	Ł	p	110	P2
163.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	z	1	P2
164.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	P2
165.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	z	12	P2
166.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	p	1	P2
167.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	12	P2
168.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	10	P2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
169.	wróblaki	<i>Carduelis x Chloris</i>	S	z	60	P2
170.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	p	6	P2
01.11.2025						
171.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	z	15	P1
172.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	p	8	P1
173.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>	S	p	5	P1
174.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	4	P1
175.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	z	20	P1
176.	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	S	z	5	P1
177.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	z	2	P1
178.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	p	1	P1
179.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	2	P1
180.	Mazurek x wróbel	<i>Passer montanus x domesticus</i>	S	z	25	P2
181.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	p	1	P2
182.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	z	1	P2
183.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	S	z	1	P2
184.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	2	P2
185.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	z	9	P2
186.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	z	4	P2
10.05.2026						
187.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	3	T
188.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	t	3	T
189.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	z	8	T
190.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	9	T
191.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	t	1	T
192.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	t	2	T
193.	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>	S	t	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
194.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	t, p	2	T
195.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	3	T
196.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	S	t	2	T
197.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	8	T
198.	Kawka	<i>Coleus monedula</i>	S	p	1	T
199.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t	3	T
200.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	1	T
201.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	S	p	1	T
202.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	3	T
203.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	t	3	T
204.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t	1	T
205.	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	S	z	4	T
206.	Paszkot	<i>Trudus viscivorus</i>	S	z	1	T
207.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	S	t	1	T
208.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	S	t	1	T
209.	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	S	t	2	T
210.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	2	T
211.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	S	t	1	T
212.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	z	1	T
213.	Potrzezcz	<i>Miliaria calandra</i>	S	t	4	T
214.	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	S	t	2	T
215.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t	1	T
216.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t	1	T
217.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	p	45	T
218.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t	18	T
219.	Słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	S	t	1	T
220.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	z	2	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
221.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	t	3	T
222.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	t, z	8	T
223.	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	S	T	1	T
224.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t	8	T
225.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	t	1	T
226.	Wrona	<i>Corvus corone</i>	Cz	p	1	T
227.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t	8	T
25.05.2026						
228.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	t	1	T
229.	Ciemiówka	<i>Sylvia communis</i>	S	t	4	T
230.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	z	3	T
231.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	z	13	T
232.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	t	2	T
233.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	t, p	5	T
234.	Grubodziób	<i>C. coccythraustes</i>	S	p	1	T
235.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	S	t	3	T
236.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	t	6	T
237.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	t, z	4	T
238.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	z	2	T
239.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	z	2	T
240.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	t	2	T
241.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	z	4	T
242.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	t	3	T
243.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	t, z	2	T
244.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	z	2	T
245.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	S	t	2	T
246.	Piegiża	<i>Sylvia curruca</i>	S	t	1	T

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Status gatunku w granicach inwentaryzacji	Liczba zaobserwowanych osobników	Metoda obserwacji
247.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	t	3	T
248.	Potrzezcz	<i>Miliaria calandra</i>	S	t	6	T
249.	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	S	t	2	T
250.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	t, z	2	T
251.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	t, z	3	T
252.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	t, z	22	T
253.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	z	3	T
254.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	t, z	4	T
255.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	t, z	11	T
256.	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	S	t	1	T
257.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	t, z	10	T
258.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	t, z	4	T
259.	Wrona	<i>Corvus corone</i>	Cz	p	2	T
260.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	t, z	6	T
261.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	z	3	T

Oznaczenia:

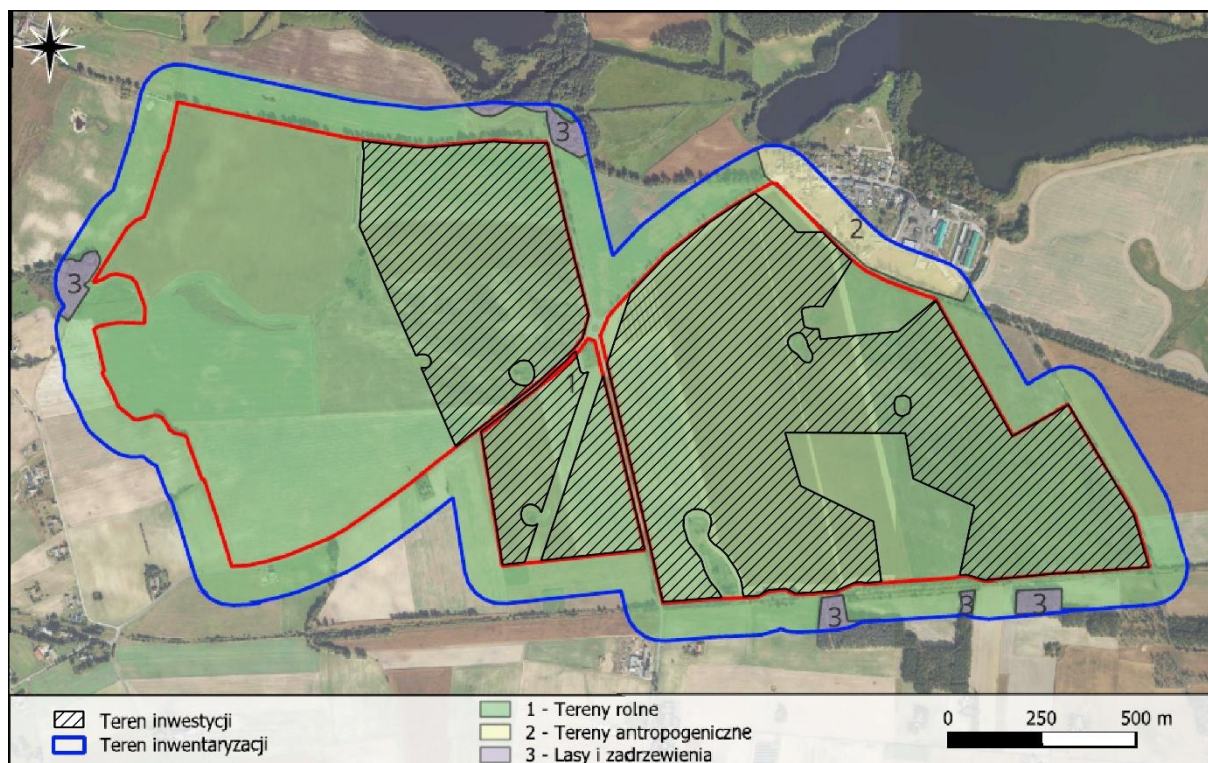
Status ochrony: Cz - ochrona częściowa, S - ochrona ścisła, Ł - gatunek łowny, Zał. I - gatunek ujęty w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej,
 Status gatunku w granicach inwentaryzacji: z - zalatujący, p - przelotny, t - zachowanie terytorialne,
 Status lęgowości: A - gniazdowanie możliwe, B - gniazdowanie prawdopodobne, C - gniazdowanie pewne,
 Metoda obserwacji: P1, P2 - punktowa, T - transektowa, Po - podjazdowa.

Tabela 4. Przybliżone zagęszczenia pospolitych ptaków lęgowych w oparciu o liczenia transektowe z 2025 roku na tle średnich zagęszczeń krajobrazowych w Polsce (dominujące siedliska lęgowe: (1) tereny rolne, (2) tereny antropogeniczne, (3) lasy i zadrzewienia).

Nazwa krajowa	Nazwa naukowa	Siedlisko lęgowe	Nr rewirów	Zagęszczenie /10 ha	Średnie zagęszczenie w Polsce/10 ha ^{1 2}
Bogatka	<i>Parus major</i>	2, 3	2	0,17	0,79
Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	1	5	0,42	0,48
Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	3	1	0,08	0,19
Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	2	1	0,08	0,2
Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	2, 3	2	0,17	0,3
Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	3	6	0,50	0,69
Kopciuszek	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	2	1	0,08	0,21
Kos	<i>Turdus merula</i>	3	4	0,33	0,46
Lerka	<i>Lullula arborea</i>	1	4	0,33	0,06
Mazurek	<i>Passer montanus</i>	2	7	0,58	0,42
Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	3	2	0,17	0,36
Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	3	1	0,08	b.d.
Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	2	0,17	0,7
Pieczę	<i>Sylvia curruca</i>	1, 2	2	0,17	0,13
Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	3	1	0,08	0,47
Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	1	1	0,08	0,3
Potrzezecz	<i>Miliaria calandra</i>	1	4	0,33	0,28
Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	3	1	0,08	0,03
Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	2	3	0,25	0,23
Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	3	1	0,08	0,04
Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	1	14	1,17	2,3
Słwik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	1	1	0,08	0,03
Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	1	1	0,08	0,02
Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	1	5	0,42	0,25
Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	2, 3	4	0,33	0,69
Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	1	7	0,58	0,79
Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	2	4	0,33	2,1
Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	3	6	0,50	1,6

¹ Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.

² Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski: rozmieszczenie, liczebność i zmiany. pro Natura

Mapa 7. Rozmieszczenie siedlisk lęgowych chronionych gatunków ptaków.

Tabela 5. Spis gatunków ptaków zaobserwowanych podczas inwentaryzacji ornitologicznej

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Lęgowy status gatunku w Polsce*	Kategoria gniazdowania**	Czerwona lista ptaków OTOP	Gatunki waloryzujące OSO Natura 2000
1.	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>	Ł	liczny	-		
2.	Bernikla białolica	<i>Branta leucopsis</i>	S	niełgowy	-		
3.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	S, Zał. I	bardzo nieliczny	-		+
4.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	S, Zał. I	nieliczny	-		+
5.	Bogatka	<i>Parus major</i>	S	bardzo liczny	B		
6.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	S	liczny	B		
7.	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>	S	bardzo nieliczny	-	VU	+
8.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	S	średnio liczny	B	EN	+
9.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Cz	nieliczny	-		
10.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>	S	średnio liczny	-		
11.	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	S	skrajnie nieliczny	-	EN	
12.	Dudek	<i>Upupa epops</i>	S	nieliczny	-		+
13.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	S	liczny	A		
14.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	S	liczny	B		
15.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	S	nieliczny	A		
16.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	S	nieliczny	-		
17.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	S	liczny	B		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Lęgowy status gatunku w Polsce*	Kategoria gniazdowania**	Czerwona lista ptaków OTOP	Gatunki waloryzujące OSO Natura 2000
18.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	S, Zał. I	liczny	A		+
19.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Ł	nieliczny	-		+
20.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Ł	nielęgowy	-		
21.	Gęś tundrowa	<i>Anser serrirostris</i>	-	nielęgowy	-		
22.	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Ł	nielęgowy	-		
23.	Gęsi	<i>Anser sp.</i>	-		-		
24.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	S	średnio liczny	-		
25.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	S	liczny/średnio liczny	A		
26.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	liczny	B		
27.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	S	nielęgowy	-		
28.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	S	bardzo liczny	B		
29.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>	S	średnio liczny	-		
30.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	S	liczny	B		
31.	Kos	<i>Turdus merula</i>	S	liczny	C		
32.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	S	liczny	B		
33.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	S	średnio liczny/nieliczny	-		
34.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	średnio liczny	-		
35.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ł	liczny	-		+
36.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	S	liczny	A		
37.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	S	liczny	A		
38.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	S, Zał. I	średnio liczny	C		+
39.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	S	liczny	-		+
40.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	S	liczny	A		
41.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	S	liczny	C		
42.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	S	liczny	B		
43.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	S	liczny	-		
44.	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	S	liczny	A		
45.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	S	średnio liczny	B		
46.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	S	średnio liczny	B		
47.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	S	bardzo liczny	B		
48.	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	S	liczny	B		
49.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	S	liczny	B		
50.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	S	liczny	A		
51.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	S	liczny	-		
52.	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	S	liczny	A	NT	
53.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	S	średnio liczny	-		
54.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	S	liczny	B		
55.	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	S	liczny	B		
56.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	S	liczny	B		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Lęgowy status gatunku w Polsce*	Kategoria gniazdowania**	Czerwona lista ptaków OTOP	Gatunki waloryzujące OSO Natura 2000
57.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	S	liczny	B		
58.	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	S	średnio liczny	A		
59.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	S	średnio liczny/nieliczny	-		+
60.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	S	bardzo liczny	C		
61.	Słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	S	średnio liczny	A		
62.	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	S	średnio liczny	B	NT	+
63.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	S	liczny	A		
64.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	liczny	A		
65.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	S	średnio liczny/nieliczny	-		+
66.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	S	liczny	B		
67.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	S	liczny	B		
68.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	S	liczny	B		
69.	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	S	liczny	-		
70.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	S	liczny	A		
71.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	S	liczny	-		
72.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	S	bardzo liczny	C		
73.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	S	bardzo liczny	B		
74.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	S	bardzo liczny	B		
75.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	S, Zał. I	nieliczny	-		+

Oznaczenia:

*Chylarecki, P., Chodkiewicz, T., Neubauer, G., Sikora, A., Meissner, W., Woźniak, B., ... & Kuczyński, L. (2018). *Trendy liczebności ptaków w Polsce*. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

** Wilk T. 2016. Kryteria lęgowości ptaków - materiały pomocnicze. Wersja 3 – 16.02.2016. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.

Cz - ochrona częściowa, S - ochrona ścisła, Zał. I - gatunek ujęty w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, Ł - gatunek łowny.

EN - zagrożone, VU - narażone, NT - bliskie zagrożenia.

A - gniazdowanie możliwe, B - gniazdowanie prawdopodobne, C - gniazdowanie pewne.

Tabela 6.1. Uzasadnienie przesłanki terenowej uzasadniającej kategorię gniazdowania (wg. Wilk 2016)**

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria gniazdowania**	Przesłanka
1.	Bogatka	<i>Parus major</i>	B	TE
2.	Ciemiówka	<i>Sylvia communis</i>	B	TE
3.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	B	TE
4.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	A	S
5.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	B	TE
6.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	A	S
7.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	B	TE
8.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	A	S
9.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	A	S
10.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	B	TE
11.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	B	TE
12.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	B	TE

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria gniazdowania**	Przesłanka
13.	Kos	<i>Turdus merula</i>	C	JAJ
14.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	B	TE
15.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	A	S
16.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	A	S
17.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	C	POD
18.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	B	TE
19.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	C	POD
20.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	B	TE
21.	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	A	S
22.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	B	TE
23.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	B	TE
24.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	B	TE
25.	Pieczę	<i>Sylvia curruca</i>	B	TE
26.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	B	TE
27.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	A	S
28.	Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	A	S
29.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	B	TE
30.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	B	TE
31.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	B	TE
32.	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	A	S
33.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	C	POD
34.	Słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	A	S
35.	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	B	TE
36.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	A	S
37.	Sroka	<i>Pica pica</i>	A	S
38.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	B	TE
39.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	B	TE
40.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	B	TE
41.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	A	S
42.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	C	POD
43.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	B	TE
44.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	B	TE

Oznaczenia:

** Wilk T. 2016. Kryteria lęgowości ptaków - materiały pomocnicze. Wersja 3 – 16.02.2016. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.

Przesłanka:

TE – Śpiewający lub odbywający loty godowe samiec stwierdzony co najmniej przez 2 dni w tym samym miejscu (zajęte terytorium) lub równoczesne stwierdzenie wielu samców w siedlisku lęgowym

S –Jednorazowa obserwacja śpiewającego lub odbywającego loty godowe samca w siedlisku lęgowym

JAJ – Gniazdo z jajami

POD – Ptaki z pokarmem dla młodych lub odchodami piskląt

Tabela 7. Liczebność stanowisk lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz Czerwonej Listy Ptaków.

Lp.	Nazwa krajowa	Nazwa naukowa	Liczebność	Status ochronny
2023/2024				
1.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	2	S, Zał. I
2.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	2	S, Zał. I
3.	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	1	S, NT

Lp.	Nazwa krajowa	Nazwa naukowa	Liczebność	Status ochronny
2024/2025				
1.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	1	S, EN
2.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	4	S, Zał. I
3.	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	1	S, NT

Oznaczenia:

S - ochrona ścisła, Zał. I - gatunek ujęty w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej,

EN - zagrożone, NT - bliskie zagrożenia.

Waloryzacja stanowisk lęgowych ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Sezon 2023/2024:

• Gąsiorek *Lanius collurio*

Status występowania w obszarze badań: gąsiorki obserwowano w lipcu 2023 roku. Nie potwierdzono gniazdowania tego gatunku w roku 2024. Obserwowane ptaki były w trakcie karmienia wyrosniętych podlotów. Były to prawdopodobnie osobniki zalatujące z terenów przylegających do terenu badań.

Opis siedliska: gąsiorek jest gatunkiem gniazdującym przede wszystkim w krajobrazie rolniczym. Jego obecność warunkowana jest występowaniem różnego rodzaju formacji krzewiastych. Gniazduje wśród krzewów na miedzach, wzdłuż polnych dróg, nad drobnymi ciekami, w kępach śródpolnych zadrzewień, na ugorach i terenach ruderalnych.

Według kryteriów stanu zachowania siedlisk GDOŚ zajmowane w granicach terenu badań stanowisko gąsiorka charakteryzuje się niezadowalającym (U1) stanem jakościowym.

Tabela 8. Kryteria stanu zachowania siedliska gąsiorka *Lanius collurio*.

FV (właściwy) — obszary rolnicze ze znacznym udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (min. 40%) oraz odlogów/ugorów (min. 10%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) na powierzchni 10–20% + małopowierzchniowe zmieszanie wymienionych typów siedlisk, tzn. obecność na każdych 5 ha powierzchni wszystkich ww. siedlisk w dowolnym udziale + niska intensywność nawożenia i stosowania środków ochrony roślin + na każdych 5 ha powierzchni obecność przynajmniej jednego z nw. elementów strukturalnych: żywopłotów, zadrzewień pasowych, napowietrznych linii przesyłowych, ogrodzeń, dróg polnych, zakrzewionych cieków wodnych, upraw porzeczek, stert gałęzi lub na obszarach leśnych - odnowione powierzchnie otwarte (zręby, pożarzyska, wiatrolomy, itp.) o wielkości min. 1,5 ha na siedliskach borowych, porastane przez roślinność w wieku 5–15 lat; a także dobrze rozwinięte strefy ekotonowe na granicy lasu i powierzchni otwartych zagospodarowanych ekstensywnie lub murawy kserotermiczne i napiaskowe o pow. min 1,5 ha z 10–30% udziałem krzewów (tarnina, róża, głóg, jałowiec itp.).
U1 (niezadowalający) — obszary rolnicze z udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (min. 20%) oraz odlogów/ugorów (min. 3%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) na powierzchni 5–10 lub 20–40% + obecność na każdych 10 ha powierzchni wszystkich ww. typów siedlisk w dowolnym udziale (dopuszczalny brak ugorów/odlogów) + średniointensywny poziom nawożenia i stosowania środków ochrony roślin + na każdych 10 ha powierzchni obecność przynajmniej jednego z nw. elementów strukturalnych: żywopłotów, zadrzewień pasowych, napowietrznych linii przesyłowych, ogrodzeń, dróg polnych, zakrzewionych cieków wodnych, upraw porzeczek, stert gałęzi lub na obszarach leśnych - zarastające powierzchnie otwarte (zręby, pożarzyska, wiatrolomy, itp.) o wielkości min. 0,5 ha na siedliskach borowych, porastane przez roślinność w wieku <5 lub 16–20 lat; a także dobrze rozwinięte strefy ekotonowe na granicy lasu i powierzchni otwartych stanowiących nieużytki

<i>lub</i> <i>murawy kserotermiczne i napiaskowe o pow. min 0,5 ha z udziałem krzewów <10% lub 30–70%.</i>
<i>U2 (zły) — obszary rolnicze niespełniające co najmniej dwóch z kryteriów dla FV i UI</i> <i>lub</i> <i>na obszarach leśnych, zarastające powierzchnie otwarte niespełniające co najmniej jednej z cech określonych dla FV i UI</i> <i>lub</i> <i>murawy kserotermiczne i napiaskowe niespełniające kryteriów wcześniej wymienionych.</i>

*Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa

Wpływ inwestycji stanowisko gatunku: na etapie budowy przedsięwzięcia może dojść do płoszenia ptaków i tymczasowego wycofania się ptaków ze stanowiska. Docelowo jednak, po zakończeniu prac, siedlisko stanowiące część żerowiska powróci do stanu wyjściowego, poprzez spontaniczną ekspansję traw i roślinności zielnej wspomaganą siewem mieszanek rodzimych traw i roślin zielnych. W ten sposób nie dojdzie do istotnego przekształcenia siedlisk żerowych tego gatunku.

Na etapie budowy przedsięwzięcia może dojść do płoszenia ptaków i tymczasowego wycofania się ptaków ze stanowiska. Docelowo jednak, po zakończeniu prac, siedlisko stanowiące część żerowiska gąsiorka powróci do stanu wyjściowego poprzez spontaniczną ekspansję traw i roślinności zielnej wspomaganą siewem mieszanek rodzimych traw i roślin zielnych. W ten sposób nie dojdzie do istotnego przekształcenia siedlisk żerowych tego gatunku. Nie przewiduje się również wycinki krzewów będących siedliskiem lęgowym gąsiorka. W związku z tym nie przewiduje się istotnie negatywnego oddziaływania inwestycji na zinwentaryzowane stanowisko ani lokalną populację tego gatunku.

Zalecenia minimalizujące: brak.

Fotografia 4. Gąsiorek z pokarmem w dziobie *Lanius collurio*.

- **Lerka *Lullula arborea***

Status występowania w obszarze badań: lęgowy, 2 pary

Opis siedliska: lerka zasiedla przede wszystkim ubogie bory sosnowe; preferuje miejsca pokryte niską roślinnością, takie jak polany, wrzosowiska, piaszczyste wydmy, zręby, uprawy leśne, pola z uprawami okopowymi i zbóż, piaszczyste drogi leśne. Unika miejsc wilgotnych.

Według poniższych kryteriów stanu zachowania siedlisk GDOŚ zajmowane w granicach terenu badań stanowiska lerki charakteryzują się niezadowalającym (U1) (stanowisko Tuszyny II) oraz złym (stanowisko Tuszyny I) stanem jakościowym.

Tabela 9. Kryteria stanu zachowania siedliska lerki *Lullula arborea*.*.

FV (właściwy) — płat (lub kilka sąsiadujących płatów) o powierzchni min. 5 ha zrębów zupełnych, halizn, płazowin lub 2–6-letnich upraw sosnowych, a także pasów przeciwpożarowych, młodych (<5 lat) pożarzysk, wiatrowałów itp., na suchym, piaszczystym siedlisku (Bs, Bśw), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w IV klasie wieku) lub płat użytkowanych lub odlogowanych terenów uprawnych (a także muraw napiaskowych, wrzosowisk, wydym) o powierzchni min. 5 ha na suchym, piaszczystym siedlisku (V, VI kl.) z obecnością pojedynczych (lub niewielkich skupień) drzew lub krzewów, przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w IV klasie wieku), a także śródpolne wyspy leśne o pow. min. 5 ha na ubogich siedliskach.
U1 (niezadowalający) — płat (lub kilka sąsiadujących płatów) o powierzchni min. 3 ha zrębów zupełnych, halizn, płazowin lub 3–6-letnich upraw sosnowych, a także pasów przeciwpożarowych, starszych (5–10-letnich) pożarzysk, wiatrowałów itp., na suchym, piaszczystym siedlisku (Bs, Bśw), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w III–IV klasie wieku) lub płat użytkowanych lub odlogowanych terenów uprawnych (a także zarastających muraw napiaskowych, wrzosowisk, wydym) o powierzchni min. 3 ha na suchym, piaszczystym siedlisku (V, VI kl.), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w II klasie wieku), a także śródpolne wyspy leśne o pow. min. 2 ha na ubogich siedliskach.
U2 (zły) — płaty terenów leśnych lub rolnych, niespełniające co najmniej jednego z kryteriów dla FV i U1.

*Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa

Stanowisko Tuszyny I.

Wpływ inwestycji na stanowiska gatunku: lerka gniazduje bezpośrednio na ziemi, wśród niskich traw lub roślinności zielnej na granicy inwestycji i alei drzew. Na etapie realizacji inwestycji dojdzie do płoszenia w związku z ruchem maszyn, pracami budowlanymi lub obecnością ludzi. Budowa inwestycji spowoduje częściowe przekształcenie siedliska w warstwie roślinności zielnej w wyniku prac budowlanych (np. prace ziemne, przemieszczanie się pojazdów). Na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia dojdzie do spontanicznej sukcesji roślinności i odtworzenia warunków siedliskowych.

Zalecenia minimalizujące: realizacja prac poza okresem lęgowym, tj. w terminie od 16.10 do 28.02. Dopuszcza się prowadzenie prac budowlanych w okresie lęgowym, ale wyłącznie pod nadzorem ornitologicznym. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo z terenem budowy zaleca się nadzór

przyrodniczy, celem potwierdzenia gniazdowania oraz jego lokalizacji, a w przypadku wystąpienia ryzyka jego zniszczenia, zabezpieczenia (oznakowania) - przed przystąpieniem do prac budowlanych.

Stanowisko Tuszyny II.

Wpływ inwestycji na stanowisko: stanowisko lerki znajduje się na granicy strefy buforowej. Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla jego zachowania i funkcjonowania.

Zalecenia minimalizujące: brak.

Sezon 2024/2025:

- **Lerka *Lullula arborea***

Status występowania w obszarze badań: lęgowy, 2 pary

Opis siedliska: lerka zasiedla przede wszystkim ubogie bory sosnowe; preferuje miejsca pokryte niską roślinnością, takie jak polany, wrzosowiska, piaszczyste wydmy, zręby, uprawy leśne, pola z uprawami okopowymi i zbóż, piaszczyste drogi leśne. Unika miejsc wilgotnych.

Według poniższych kryteriów stanu zachowania siedlisk GDOŚ zajmowane w granicach terenu badań stanowiska lerki charakteryzują się niezadowalającym (U1) (stanowisko nr 15) oraz złym (stanowisko 14, 16 i 17) stanem jakościowym.

Tabela 10. Kryteria stanu zachowania siedliska lerki *Lullula arborea*.*

FV (właściwy) — płat (lub kilka sąsiadujących płatów) o powierzchni min. 5 ha zrębów zupełnych, halizn, płazowin lub 2–6-letnich upraw sosnowych, a także pasów przeciwpożarowych, młodych (<5 lat) pożarzysk, wiatrowałów itp., na suchym, piaszczystym siedlisku (Bs, Bśw), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w IV klasie wieku) lub płat użytkowanych lub odlogowanych terenów uprawnych (a także muraw napiaskowych, wrzosowisk, wydym) o powierzchni min. 5 ha na suchym, piaszczystym siedlisku (V, VI kl.) z obecnością pojedynczych (lub niewielkich skupień) drzew lub krzewów, przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w IV klasie wieku), a także śródpolne wyspy leśne o pow. min. 5 ha na ubogich siedliskach.
U1 (niezadowalający) — płat (lub kilka sąsiadujących płatów) o powierzchni min. 3 ha zrębów zupełnych, halizn, płazowin lub 3–6-letnich upraw sosnowych, a także pasów przeciwpożarowych, starszych (5–10-letnich) pożarzysk, wiatrowałów itp., na suchym, piaszczystym siedlisku (Bs, Bśw), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w III–IV klasie wieku) lub płat użytkowanych lub odlogowanych terenów uprawnych (a także zarastających muraw napiaskowych, wrzosowisk, wydym) o powierzchni min. 3 ha na suchym, piaszczystym siedlisku (V, VI kl.), przylegający do ściany starszego drzewostanu (cn. w II klasie wieku), a także śródpolne wyspy leśne o pow. min. 2 ha na ubogich siedliskach.
U2 (zły) — płaty terenów leśnych lub rolnych, niespełniające co najmniej jednego z kryteriów dla FV i U1.

*Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa

Stanowisko nr 14

Wpływ inwestycji na stanowiska gatunku: lerka gniazduje bezpośrednio na ziemi, wśród niskich traw lub roślinności zielnej na granicy inwestycji i alei drzew. Na etapie realizacji inwestycji dojdzie do płoszenia w związku z ruchem maszyn, pracami budowlanymi lub obecnością ludzi. ~~Budowa inwestycji spowoduje częściowe przekształcenie siedliska w warstwie roślinności zielnej w wyniku prac budowlanych (np. prace ziemne, przemieszczanie się pojazdów). Na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia dojdzie do spontanicznej sukcesji roślinności i odtworzenia warunków siedliskowych.~~

Zalecenia minimalizujące: realizacja prac poza okresem lęgowym, tj. w terminie od 16.10 do 28.02. Dopuszcza się prowadzenie prac budowlanych w okresie lęgowym, ale wyłącznie pod nadzorem ornitologicznym. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo z terenem budowy zaleca się nadzór przyrodniczy, celem potwierdzenia gniazdowania oraz jego lokalizacji, a w przypadku wystąpienia ryzyka jego zniszczenia, zabezpieczenia (oznakowania) - przed przystąpieniem do prac budowlanych.

Stanowisko nr 15

Wpływ inwestycji na stanowisko: stanowisko lerki znajduje się na granicy strefy buforowej. Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla jego zachowania i funkcjonowania.

Zalecenia minimalizujące: brak.

Stanowisko nr 16

Wpływ inwestycji na stanowisko: stanowisko lerki znajduje się w strefie buforowej. Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla jego zachowania i funkcjonowania.

Zalecenia minimalizujące: brak.

Stanowisko nr 17

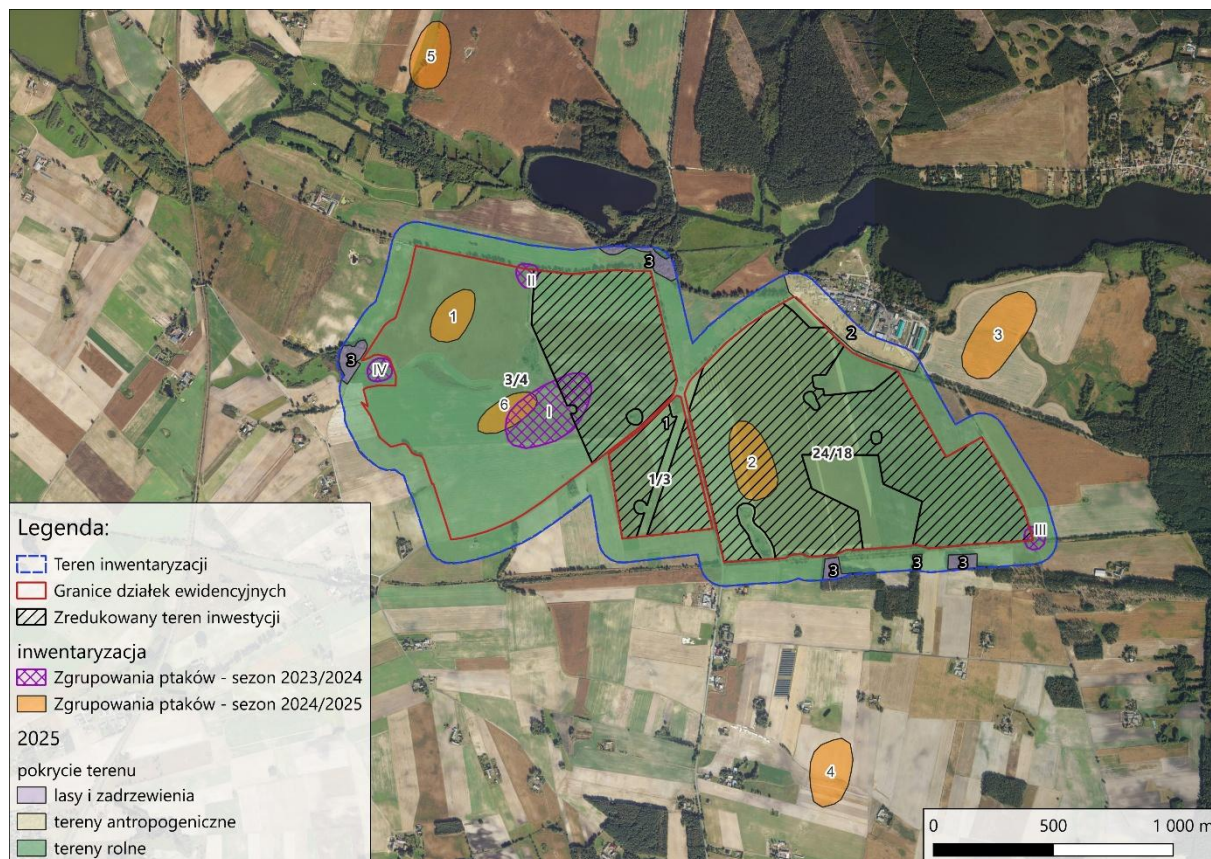
Wpływ inwestycji na stanowisko: stanowisko lerki znajduje się w strefie buforowej. Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla jego zachowania i funkcjonowania.

Zalecenia minimalizujące: brak.

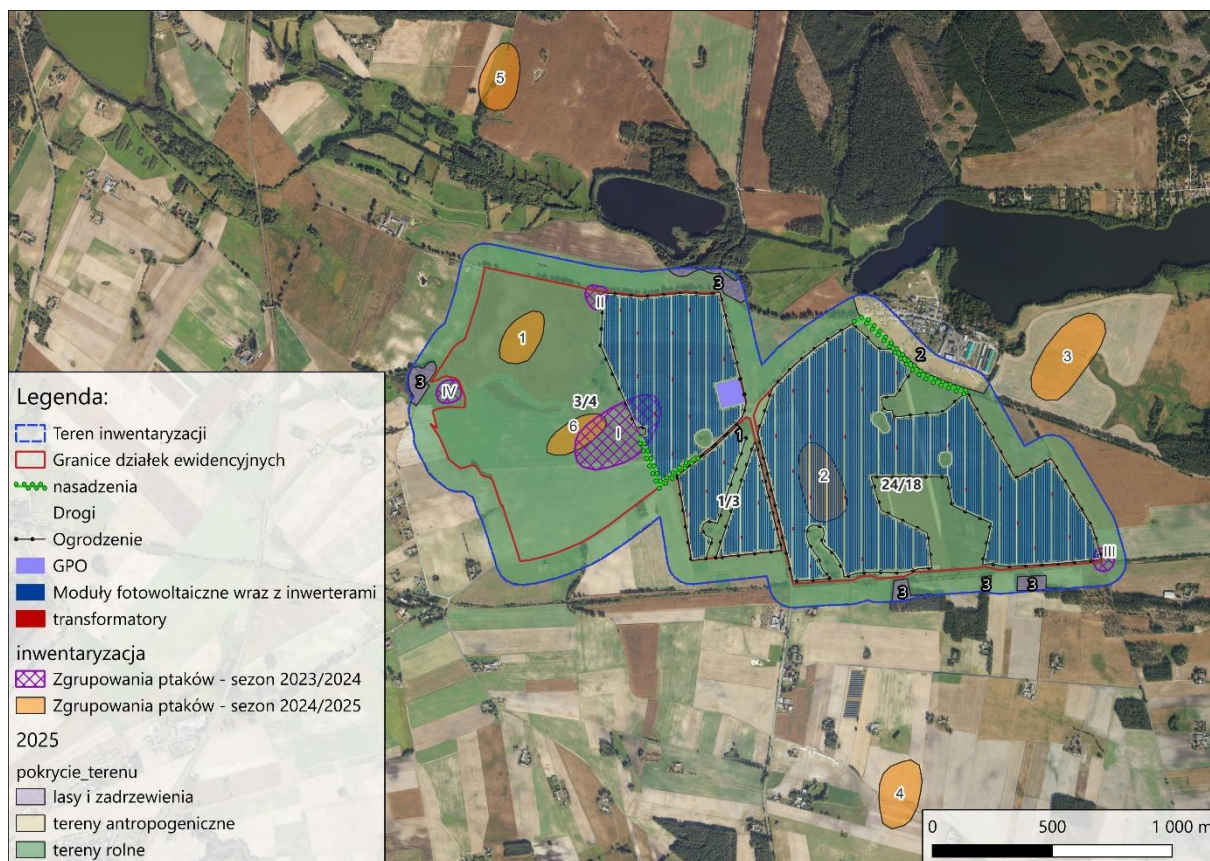
Zgrupowania ptaków żerujących lub odpoczywających

Tabela 11. Wykaz największych obserwowanych stad ptaków żerujących lub odpoczywających w granicach obszaru badań (1500 m).

Lp.	Nazwa krajowa	Nazwa naukowa	Liczebność	Data	Obszar
2023/2024					
1.	Zięba + Jer + Dzwoniec	<i>Fringilla coelebs</i> + <i>F. montifringilla</i> + <i>Chloris chloris</i>	450	13.10.2023	II
2.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	600	12.03.2024	I
3.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	500	12.03.2024	I
4.	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	19	12.03.2024	IV
5.	Szczygieł + Makolągwa	<i>Carduelis carduelis</i> + <i>Linaria cannabina</i>	65	13.10.2023	III
6.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	75	19.02.2024	I
7.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	110	12.03.2024	I
2024/2025					
1.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	350	26.12.2024	6
2.	Gęś tundrowa	<i>Anser serrirostris</i>	350	14.03.2025	1
3.	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	1 230	14.03.2025	3
4.	Gęś tundrowa	<i>Anser serrirostris</i>	900	14.03.2025	4
5.	Gęś tundrowa/białoczelna	<i>Anser serrirostris x albifrons</i>	1 600	15.03.2025	2
6.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	335	15.03.2025	5

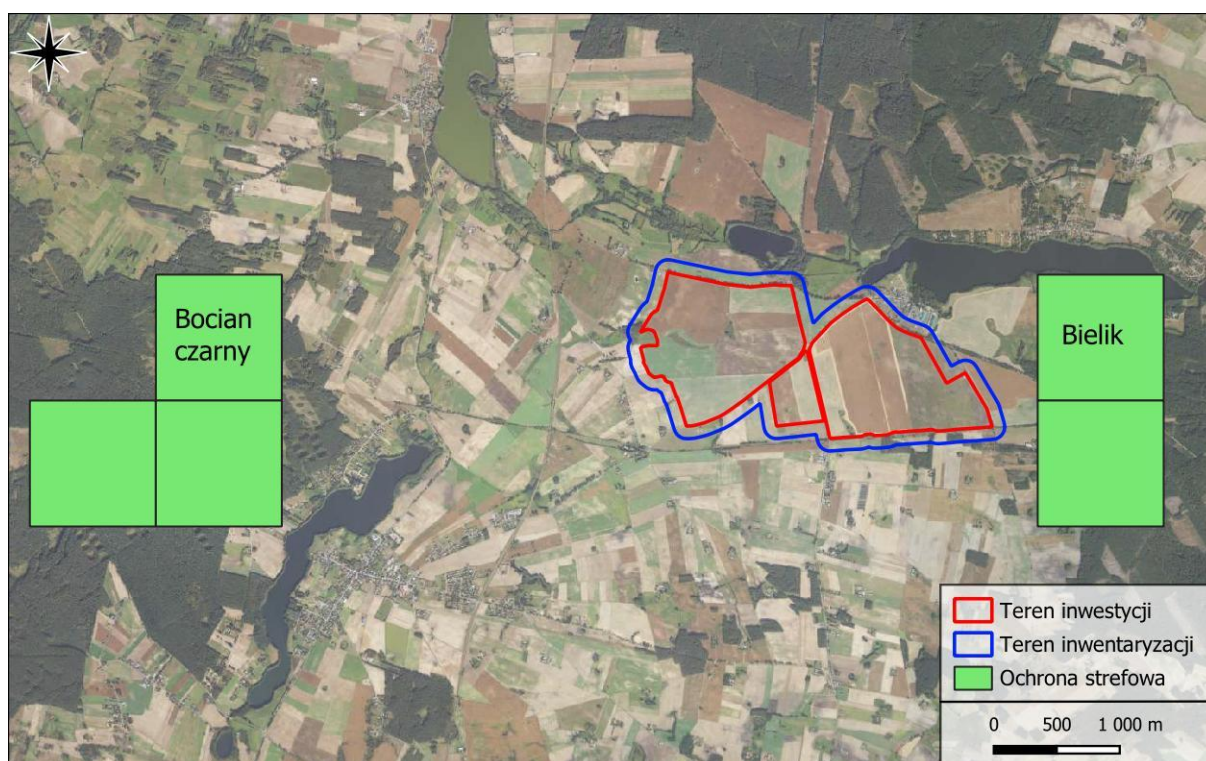
Mapa 8. Zgrupowania ptaków zaobserwowane w granicach inwestycji oraz w jej sąsiedztwie.

Mapa 9. Zgrupowania ptaków zaobserwowane w granicach inwestycji (z uwzględnieniem infrastruktury farmy) oraz w jej sąsiedztwie.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków

W pobliżu inwestycji funkcjonują dwie strefy ochronne wyznaczone na podstawie art. 60 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.). W odległości około 300 metrów na wschód od planowanej inwestycji zlokalizowana jest strefa ochronna bielika *Haliaeetus albicilla*, a około 3 km na zachód strefa bociana czarnego *Ciconia nigra* (mapa poniżej).

Mapa 10. Rozmieszczenie stref ochronnych gatunków ptaków.

5. Oddziaływanie inwestycji na środowisko

Wpływ inwestycji na awifaunę

Teren badań nie posiada szczególnych walorów siedliskowych, co wyklucza ryzyko degradacji cennych i chronionych ekosystemów. Wpływ przedsięwzięcia będzie ograniczony przede wszystkim do płoszenia i zajęcia siedlisk zwierząt. Z drugiej strony budowa elektrowni fotowoltaicznej na gruntach ornych może wpływać na poprawę różnorodności gatunkowej bezkręgowców, w tym owadów. Dochodzi do tego poprzez spontaniczny rozwój roślinności zielnej lub intencjonalne utrzymywanie terenu jako roślinności łąkowej poprzez wysiew odpowiednio dobranych mieszanek nasion po zakończeniu budowy. Takie działania mogą sprzyjać zwiększeniu bioróżnorodności gatunkowej owadów. Dzięki pojawieniu się większej liczby bezkręgowców, powstanie bogata baza pokarmowa dla zwierząt owadożernych, m.in. ptaków.

Rozległe otwarte przestrzenie są kluczowe dla niektórych gatunków ptaków lęgowych, a ich modyfikacja może prowadzić do zmniejszenia populacji tych gatunków. Ptaki gniazdujące w otwartych krajobrazach mogą opuszczać swoje siedliska lęgowe, gdy dochodzi do zmiany krajobrazu przez instalację farm fotowoltaicznych. Niektóre ptaki, które gniazdują na ziemi, np. skowronek *Alauda arvensis* i czajka *Vanellus vanellus*, mogą być szczególnie narażone na utratę miejsc lęgowych. Z najnowszych badań (Goławski i in. 2025) wynika jednak, że bioróżnorodność awifauny na terenie farm fotowoltaicznych jest większa niż na agrocenozach zbliżonych do siedliska przed wybudowaniem farmy PV. Oddziaływanie na większość gatunków jest neutralne. W przypadku potrzęsacza i ujętej na Czerwonej liście ptaków Polski pokląskwy, liczebność może się zwiększyć. Natomiast liczebność skowronków i czajek jest

niższa na terenie farmy fotowoltaicznej. Badania prowadzone były jednak w obrębie niewielkich powierzchniowo farm fotowoltaicznych, więc nie ma pewności czy wnioski takie znajdują zastosowanie w przypadku dużych farm fotowoltaicznych. W Anglii (Copping i in. 2025) oraz na Słowacji (Jarčuška i in. 2024) przeprowadzono podobne obserwacje. Wykazano, że na terenie farm PV porośniętych łąkami, różnorodność gatunkowa i liczebność ptaków była istotnie wyższa niż na obszarach kontrolnych (grunty orne). Na Słowacji na terenach farm fotowoltaicznych zmniejszyła się populacja m.in. skowronka i grzywacza, podczas gdy większą liczebność wykazywały m.in. potrzyszcz i pokląska. W Anglii na farmach o zróżnicowanych siedliskach (z dodatkowymi zadrzewieniami i zakrzewieniami wokół ogrodzenia) najliczniej występował grzywacz, potrzyszcz i trznadel. Swoją liczebność zmniejszył m.in. skowronek, co pokrywa się z wynikami polskich i słowackich badań. Na Słowacji wykazano również większą liczebność owadożernych ptaków w granicach farm fotowoltaicznych, co potwierdza, że użytkowanie terenu pod panelami słonecznymi jako łąk tworzy bogatą bazę pokarmową dla owadożernych gatunków.

~~Na terenie przeznaczonym pod inwestycję stwierdzono rewiry czajki *Vanellus vanellus*, lerki *Lullula arborea* i skowronka *Alauda arvensis*. Są to gatunki, które gniazdują bezpośrednio na ziemi na terenach otwartych.~~ Prace budowlane w okresie lęgowym mogą spowodować zakłócenie rozrodu oraz płoszenie osobników wysiadujących jaja lub odchowujących pisklęta. Może dojść do porzucenia gniazda, czego skutkiem może być nawet śmierć młodych ptaków. Maszyny i ludzie poruszający się po terenie inwestycji również mogą spowodować nieumyślne zniszczenie jaj lub śmierć piskląt.

Niektórzy specjaliści wskazują na możliwe odstraszenie ptaków przez panele słoneczne, choć wpływ olśnienia na awifaunę nie został jeszcze potwierdzony. Badania prowadzone na istniejących farmach nie wykazały wpływu paneli fotowoltaicznych na aktywność migracyjną ptaków, taką jak zmiany kierunku lotu czy zachowania unikowe. Panele mogą być mylone z wodą i w ten sposób stwarzać ryzyko kolizji ptaków wodno-błotnych lub ptaków pijących wodę w locie (jaskółki). Zagrożenie to jest jedynie hipotetyczne i dotychczasowe badania nie potwierdziły, aby skala tego zagrożenia była istotna z punktu widzenia funkcjonowania ptasich populacji. Liczba udokumentowanych przypadków jest niewielka, a istniejące badania wskazują na znikomą liczbę kolizji, a tym samym brak realnego zagrożenia (Kosciuch i in. 2020, Oglęcki i in. 2025).

Inwestycja może oddziaływać na ptaki wykorzystujące teren badań jako żerowisko, noclegowisko lub miejsce postoju podczas sezonowych wędrówek lub zimowania. Kilukrotnie, w okresie wiosennych i jesiennych migracji ptaków, obserwowano większe zgrupowania ptaków żerujących na gruntach rolnych w granicach planowanej inwestycji. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmiany użytkowania terenu oraz zaniku żerowisk w takiej formie w jakiej występują obecnie. Po wybudowaniu PV uprawy rolne zostaną zastąpione przez formacje trawiaste. Siedliska tego typu również stwarzają warunki żerowiskowe dla ptaków, jednak o nieco odmiennym charakterze. Trudno ocenić rzeczywistą skalę oddziaływania, ale zapewne część gatunków preferujących uprawy rolne (np. grzywacz) przeniesie się na inne żerowiska. Grunty sąsiadujące z przedmiotowym terenem oferują zbliżone parametry żerowiskowe i atrakcyjne miejsca koncentrowania się ptaków, co

potwierdzają ich obserwacje. Jednak wciąż obszar ten może być atrakcyjny i wykorzystywany przez ptaki (np. szpaki, czajki).

W oparciu o kilkuletnie obserwacje terenu planowanej inwestycji ustalono, że obszar ten jest wykorzystywany przez stada ptaków wodnych i wodno-błotnych w okresie migracji zwłaszcza w okresie wiosennym. Ptaki wykorzystują ten obszar jako miejsce przystankowe podczas swoich sezonowych wędrówek, żerują na uprawach w okresie wiosennym oraz resztkach pożywnych w okresie jesiennym. Stada ptaków zatrzymywały się głównie w centralnej oraz zachodniej części działki 3/4 oraz w zachodniej części działki 24/18. Nie obserwowano stad ptaków na działce nr 1/3 (Inwentaryzacja przyrodnicza. Mapa nr 8). Realizacja inwestycji w proponowanym zakresie spowoduje utratę części żerowisk odpowiednio do powierzchni zajętej przez panele fotowoltaiczne. Nie istnieją wytyczne ani kryteria oceny oddziaływania na żerowiska ptaków migrujących, zatem wszelka ocena w tym zakresie jest oceną subiektywną bazującą na wiedzy eksperckiej oraz danych literaturowych.

Maksymalne koncentracje gęsi obserwowane na analizowanym terenie sięgały kilku tysięcy osobników jednocześnie (IP, Tab. 10), wliczając w to stada zatrzymujące się poza terenem inwestycji. Z punktu widzenia znaczenia tego miejsca istotne jest jednak odniesienie lokalnych koncentracji do skali występowania gęsi w całym kraju.

W ramach Monitoringu Noclegowisk Gęsi (MNG), prowadzonego w Polsce od 2012 r., kontrolowane są przede wszystkim najważniejsze noclegowiska, odgrywające istotną rolę dla populacji gęsi migrujących przez Polskę i Europę. W sezonie 2024/2025 podczas czterech kolejnych liczeń stwierdzono odpowiednio 460 145 osobników jesienią, 287 520 zimą, 217 140 podczas pierwszego liczenia wiosennego oraz 203 518 podczas drugiego liczenia wiosennego. Łącznie daje to ponad 1,16 mln stwierdzeń osobników w kolejnych terminach liczeń, przy czym wartości te nie powinny być sumowane jako liczebność jednej populacji, ponieważ te same osobniki mogą być rejestrowane podczas więcej niż jednego liczenia.

Jednocześnie MNG nie obejmuje wszystkich miejsc wykorzystywanych przez gęsi w Polsce, lecz koncentruje się na kluczowych noclegowiskach. Teren inwestycji nie znajduje się wśród kluczowych noclegowisk objętych MNG, co wskazuje, że nie jest zaliczany do najważniejszych miejsc koncentracji gęsi o znaczeniu krajowym. W Polsce istnieje znacznie więcej miejsc żerowania i odpoczynku gęsi, które nie są objęte standardowym monitoringiem krajowym.

Można przyjąć, że rzeczywista liczba gęsi wykorzystujących terytorium Polski w okresie migracji i zimowania jest wyższa niż liczebności bezpośrednio wykazywane w ramach MNG. Ostrożnie można mówić o krajowej skali rzędu co najmniej kilkuset tysięcy osobników, a w okresach największych koncentracji prawdopodobnie około 0,5–1,0 mln osobników jednocześnie, przy czym dokładne oszacowanie całkowitej liczebności krajowej nie jest możliwe na podstawie samego MNG. Dodatkowo należy pamiętać, że liczba ptaków wykorzystujących Polskę w całym sezonie może być większa niż liczba osobników obecnych jednocześnie,

Na tym tle maksymalna koncentracja kilku tysięcy gęsi na terenie inwestycji, mimo że jest istotna z punktu widzenia lokalnego funkcjonowania populacji, stanowi niewielką część liczby

gęsi wykorzystujących terytorium Polski. Nawet przy przyjęciu konserwatywnego założenia, że w Polsce w danym okresie może przebywać około 500 000–1 000 000 gęsi, koncentracja 2 000–5 000 osobników odpowiada około 0,2–1,0% tej liczby.

Planowana inwestycja spowoduje bezpośrednie przekształcenie około 126 ha obecnie częściowo wykorzystywanego siedliska żerowiskowego. Utrata tej powierzchni nie będzie jednak oznaczała znaczącej utraty żerowisk w skali całej populacji gęsi wykorzystującej terytorium Polski. Gęsi są ptakami o dużej mobilności, wykorzystującymi rozległe kompleksy pól uprawnych, łąk, pastwisk, dolin rzecznych oraz innych terenów otwartych.

Z tego względu oddziaływanie inwestycji należy ocenić jako potencjalnie istotne przede wszystkim w skali lokalnej, natomiast nie jako znaczącą utratę bazy żerowiskowej dla populacji gęsi lub szerzej – ptaków wodno-błotnych wykorzystujących terytorium Polski. Szczegółne znaczenie ma przy tym fakt, że analizowany teren nie należy do miejsc objętych krajowym monitoringiem jako kluczowe noclegowisko gęsi. Wskazuje to, że jego funkcja ma przede wszystkim charakter lokalny. Przy czym należy podkreślić, że obserwowanych ptaków nie można rozpatrywać jako lokalnej populacji w dosłownym sensie, gdyż gatunki te nie gniazdują na terenie naszego kraju, a jedynie zatrzymują się na drodze do swoich lęgów.

~~Oddziaływanie inwestycji na populacje ptaków wodno-błotnych, które wykorzystują przedmiotowe działki w celu odpoczynku podczas migracji, będzie polegać na zajęciu części żerowisk. Skala zajęcia żerowisk jest nieznacząca. Użytki rolne w gminie Świekatowo zajmują około 86,4 km², zaś planowana inwestycja ma powierzchnię około 1,3 km², co oznacza zajęcie ok. 1,5% użytków rolnych gminy. W związku z powyższym oddziaływanie inwestycji należy uznać za niewielkie. Ponadto żerowiska gęsi w poszczególnych sezonach mogą istotnie zmieniać swoje położenie, co wynika m.in. z rodzaju upraw, warunków atmosferycznych, braku/obecności/wysokości pokrywy śnieżnej czy antropopresji w danym sezonie.~~

Chronione gatunki zwierząt zaobserwowane podczas inwentaryzacji przyrodniczej należą w większości do gatunków pospolitych w kraju i regionie. Inwestycja nie przewiduje istotnego negatywnego wpływu na stan zachowania populacji większości z nich. Może wystąpić negatywne oddziaływanie na ptaki gniazdujące na gruncie.

Planowana farma fotowoltaiczna będzie zlokalizowana na obszarze o umiarkowanych walorach przyrodniczych, bez obecności siedlisk priorytetowych czy dużych koncentracji gatunków rzadkich. Przy zachowaniu odpowiednich praktyk, inwestycja może zostać zrealizowana bez istotnych strat dla lokalnej bioróżnorodności.

Wpływ inwestycji na strefy ochrony

W pobliżu planowanej inwestycji znajdują się dwie strefy powołane w celu ochrony bielika oraz bociana czarnego. Bielik obserwowany był trzykrotnie (19.02.2024; 12.03.2024; 15.04.2024). Były to osobniki krążące w oddali lub przelatujące nad terenem planowanej inwestycji. Bielik gniazduje w lasach, a jego żerowiskami są mokradła, jeziora, stawy lub inne zbiorniki wodne, gdzie poluje na ryby oraz ptaki wodno-błotne, które są jego głównymi ofiarami. Bocian czarny, w przeciwieństwie do bociana białego, gniazduje w lasach i tam też zazwyczaj żeruje, polując wzdłuż strumieni, rowów czy oczek wodnych. Bocian czarny nie był

obserwowany podczas inwentaryzacji. Teren planowanej inwestycji nie oferuje odpowiednich siedlisk ani żerowisk dla żadnego z powyższych gatunków ptaków, dlatego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na przedsięwzięcia na te gatunki.

Wpływ inwestycji na siedliska ptaków

Większość zinwentaryzowanych stanowisk chronionych gatunków ptaków znajduje się w buforze inwestycji oraz na terenach cennych wyłączonych z powierzchni przedsięwzięcia. Teren inwestycji obejmuje ubogie monokultury rolne, dzięki czemu nie dojdzie do istotnych zniszczeń siedlisk chronionych gatunków. Przekształcone zostaną siedliska gatunków przedstawionych w poniższej tabeli:

Tabela 12. Zestawienie gatunków, których siedliska ulegną zniszczeniu lub przekształceniu w wyniku realizacji inwestycji.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stanowisk w granicach inwestycji	Wpływ inwestycji
1.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	8 14 (średnie zagęszczenie 1,2 rewir/10 ha)	Zniszczenie siedliska
2.	Gatunki ptaków żerujące w granicach inwestycji, w tym błotniak stawowy i żuraw	<i>Circus aeruginosus</i> <i>Grus grus</i>	x	Przekształcenie siedliska
3.	Gatunki zatrzymujące się podczas migracji lub zimujące, w tym: Gęś tundrowa Gęś tundrowa/ białoczelna Grzywacz Siniak Szpak Zięba + jer + dzwoniec	<i>Anser serrirostris</i> <i>Anser serrirostris/ albifrons</i> <i>Columba palumbus</i> <i>Columba oenas</i> <i>Sturnus vulgaris</i> <i>Fringilla coelebs</i> + <i>F. montifringilla</i> + <i>Chloris chloris</i>	x	Przekształcenie/ zniszczenie siedliska

Stanowiska skowronka

Wpływ inwestycji na stanowiska gatunku: rozległe otwarte przestrzenie są kluczowe dla niektórych gatunków ptaków lęgowych, w tym skowronka, a ich modyfikacja może prowadzić do zmniejszenia populacji tych gatunków. Ptaki gniazdujące w otwartych krajobrazach mogą opuszczać swoje siedliska lęgowe, gdy dochodzi do zmiany krajobrazu przez instalację farm fotowoltaicznych. Z najnowszych badań (Goławski i in. 2025) wynika, że liczebność skowronków jest niższa na terenie farmy fotowoltaicznej niż na agrocenozach zbliżonych do siedliska przed wybudowaniem farmy PV.

Żerowisko ptaków

Wpływ inwestycji na żerujące ptaki: Podczas budowy farmy fotowoltaicznej nastąpi tymczasowe zajęcie miejsc żerowania. W trakcie eksploatacji inwestycji dojdzie do przekształcenia terenu żerowisk ptaków.

Miejsce postoju migrujących i zimujących ptaków

Wpływ inwestycji na migrujące i zimujące ptaki: Podczas budowy farmy fotowoltaicznej nastąpi tymczasowe zajęcie miejsc postoju i żerowania migrujących i zimujących ptaków. W wyniku realizacji przedsięwzięcia dojdzie do zmiany użytkowania terenu oraz zaniku żerowisk w takiej formie w jakiej występują obecnie. Po wybudowaniu farmy PV uprawy rolne zostaną zastąpione przez formacje trawiaste. Siedliska tego typu również stwarzają warunki żerowiskowe dla ptaków, jednak o nieco odmiennym charakterze. Trudno ocenić rzeczywistą skalę oddziaływania, ale zapewne część gatunków preferujących uprawy rolne (np. grzywacz) przeniesie się na inne żerowiska. Jednak wciąż obszar inwestycji może być atrakcyjny i wykorzystywany przez ptaki (np. szpaki, czajki).

Wpływ inwestycji na bioróżnorodność

Zmiana formy użytkowania gruntów wskutek realizacji inwestycji doprowadzi do przekształcenia struktury siedlisk. Obecnie przedmiotowe działki są sklasyfikowane jako grunty orne o glebach ornych średniej jakości (RIVa, RIVb) i glebach ornych słabych (RV). Zamiast upraw rolnych na terenie planowanej farmy PV wykształci się mozaika zbiorowisk trawiastych, łąk lub nieużytków. Bez wątpienia wzrośnie różnorodność florystyczna poprzez sukcesję naturalną lub obsianie terenu mieszkanką roślinną. Skorzysta na tym wiele gatunków bezkręgowców, w szczególności owadów zapylających, będących jednocześnie pożywieniem licznych kręgowców, m.in. ptaków. Przeprowadzone badania i przegląd dostępnych artykułów wskazują, iż odpowiednie zagospodarowanie farm fotowoltaicznych, powstałych na ubogim, intensywnie użytkowanym terenie rolniczym, tworzy atrakcyjne i bogate gatunkowo siedliska (Montag et al. 2016, Vrínceanu et al. 2019, Boscarino-Gaetano et al. 2024, Dubicka-Czechowska et al. 2024).

Równocześnie jednak obok potencjalnie atrakcyjnych nowych formacji roślinnych, funkcjonować będą panele fotowoltaiczne. Korzystny efekt wywołany wzrostem bioróżnorodności florystycznej może być niwelowany ich obecnością, zaburzającą naturalną strukturę siedlisk, będąc elementem nie do zaakceptowania przez część gatunków ssaków i ptaków, np. skowronki.

Planowana farma fotowoltaiczna będzie zlokalizowana na obszarze o umiarkowanych walorach przyrodniczych, bez obecności siedlisk priorytetowych czy dużych koncentracji gatunków rzadkich. Zlokalizowane na przedmiotowych działkach siedliska najbardziej atrakcyjne i wyróżniające się największą bioróżnorodnością, w tym zbiorniki i cieki wodne, zostały wyłączone z inwestycji. Dzięki temu wciąż będą dostępne dla lokalnej fauny, a gatunki roślin tam występujące będą mogły rozprzestrzeniać się na teren farmy PV.

Przy zachowaniu odpowiednich praktyk, inwestycja może zostać zrealizowana bez istotnych strat dla lokalnej bioróżnorodności, a nawet przyczynić się do jej wzbogacenia (Montag et al. 2016, Vrínceanu et al. 2019, Boscarino-Gaetano et al. 2024, Dubicka-Czechowska et al. 2024, Beninde i Hunke, 2025). Przykładowe działania obejmują:

- Obsianie części terenu inwestycji rodzimymi gatunkami roślin kwitnących, przy jednoczesnym pozostawieniu fragmentów do spontanicznego rozwoju roślinności. Pozwala to na uzyskanie atrakcyjnej roślinności dla zapylaczy dzięki wykorzystaniu mieszanek nasion rodzimych gatunków roślin oraz na rozwój roślin ruderalnych, do

których należą rośliny żywicielskie niektórych gatunków motyli, np. szczaw *Rumex sp.* Jak zostało wcześniej wspomniane, liczna i różnorodna entomofauna przywabi na teren inwestycji owadożerne ptaki.

- Nasadzenia krzewów w wyznaczonych miejscach wzdłuż ogrodzenia inwestycji. Krzewy będą stanowić miejsce żerowania i zakładania gniazd przez ptaki.
- Utworzenie okien dla skowronków. Są to poletka wyłączone z celowego obsiania, pozostawione w celu zapewnienia odpowiedniego miejsca do gniazdowania dla skowronków. Z takich powierzchni mogą korzystać również inne zwierzęta, np. żerujące ptaki drapieżne lub zimujące stada ptaków, a także ptaki szukające miejsca do odpoczynku podczas sezonowych migracji. Dzięki temu zabiegowi gatunki występujące obecnie na terenie inwestycji będą mogły nadal korzystać z tego obszaru.

Podsumowując, nie przewiduje się spadku ogólnej bioróżnorodności w granicach i sąsiedztwie inwestycji. Dojdzie do przebudowy struktury gatunkowej na kilku poziomach, część gatunków skorzysta na zmianach, a część straci. Przy zastosowaniu zaleceń opisanych w rozdziale *Działania minimalizujące* przewiduje się wzrost bioróżnorodności biologicznej terenu inwestycji.

6. Działania minimalizujące

Etap realizacji

Na etapie budowy inwestycja stwarza pewne zagrożenia dla środowiska i jego elementów. Praca maszyn, dojazdy na plac budowy oraz przygotowanie placu pod budowę wiążą się przede wszystkim z zajęciem i przekształceniem siedliska. Działania minimalizujące na etapie realizacji sprowadzają się głównie do ograniczeń w pracy maszyn: używanie sprzętu w dobrym stanie technicznym, wyłączanie silników w przerwach w pracy, prowadzenie prac ciężkim sprzętem w jak najkrótszym czasie, prowadzenie prac w ciągu dnia. Dodatkowo zaleca się w miarę możliwości korzystanie z istniejących dróg jako dróg dojazdowych, a także umiejscowienie składowiska materiałów z daleka od drzew i na stabilnym podłożu, które nie stwarza ryzyka przeniknięcia niebezpiecznych substancji do gleby.

Prace budowlane stwarzają zagrożenie dla lokalnej fauny – doprowadzają m.in. do zakłóceń w migracji, w rozrodzie, do płoszenia i śmiertelności. W przypadku wycinki drzew i krzewów należy mieć na uwadze potencjalnie gniazdujące na nich ptaki. Wszystkie prace budowlane powinny być prowadzone pod nadzorem przyrodniczym, aby reagować w każdej sytuacji zagrożenia życia zwierząt.

Szczegółowe działania minimalizujące w zależności od oddziaływania inwestycji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13. Działania minimalizujące na etapie realizacji inwestycji.

Oddziaływanie	Lp.	Grupa	Działania minimalizujące
Przekształcenie siedliska	1.	Ptaki	Ewentualną wycinkę drzew przeprowadzić w okresie od 16 października do 28 lutego (tj. poza sezonem lęgowym); poza tym terminem pod nadzorem ornitologa, który określi możliwość wycinki i poda działania minimalizujące negatywne oddziaływanie na awifaunę.
	2.	Fauna i flora	Zaplecze budowy, drogi dojazdowe, składowanie materiałów budowlanych i sprzętu prowadzić w taki sposób, aby nie niszczyć stanowisk, siedlisk ani gniazd gatunków chronionych. W strefie rzutu korony nie umiejscawiać parkingów ani dróg dojazdowych oraz nie magazynować materiałów budowlanych ani odpadów. W przypadku uzasadnionej konieczności trzymania nietoksycznych materiałów budowlanych w pobliżu drzew i krzewów lub wyznaczenia drogi przejazdu sprzętu budowlanego, należy zminimalizować ich nacisk na podłoże, stosując technologię „geokraty”, ułożonej na warstwie kory lub naturalnego kruszywa, o grubości min. 15cm. Prace realizować w jak największej odległości od drzew i krzewów.
Emisja hałasu	3.	Fauna	Używać sprzętu w dobrym stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. nr 263 poz. 2202).
	4.	Fauna	Wyłączać silniki w czasie przerw w pracy.
	5.	Fauna	Prace z użyciem ciężkiego sprzętu prowadzić w możliwie najkrótszym czasie.
Emisja ścieków	6.	Fauna i flora	Ścieki bytowe odprowadzać do szczelnych kontenerów i wywozić do najbliższej oczyszczalni ścieków.
	7.	Fauna i flora	Systematycznie kontrolować stan techniczny pojazdów i urządzeń, które mogą stanowić źródło zanieczyszczenia gruntu i wody substancjami ropopochodnymi. W przypadku awarii i zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi, niezwłocznie usunąć skażoną warstwę ziemi i przywrócić teren do stanu pierwotnego.
Emisja odpadów	8.	Fauna i flora	Odpady segregować i gromadzić w specjalnych pojemnikach oraz sukcesywnie wywozić z placu budowy.
Zakłócenie rozrodu	9.	Ptaki	Ewentualną wycinkę drzew przeprowadzić w okresie od 16 października do 28 lutego (tj. poza sezonem lęgowym); poza tym terminem pod nadzorem ornitologa, który określi możliwość wycinki i poda działania minimalizujące negatywne oddziaływanie na awifaunę.
Płoszenie	10.	Fauna	Prace prowadzić w ciągu dnia (od 6:00 do 22:00).
	11.	Ptaki	Podczas prac, w przypadku napotkania miejsc lęgowych ptaków w trakcie rozrodu, zaleca się takie miejsca wyraźnie oznaczyć (np. palikami, taśmą) i nie prowadzić tam prac (także w najbliższym otoczeniu gniazda) do czasu opuszczenia go przez młode. Należy skontaktować się z ornitologiem w celu uzyskania dalszych wskazówek.
Śmiertelność/ uszkodzenia	12.	Flora	Zapewnić ochronę pni, koron i systemów korzeniowych drzew w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji niepodlegających wycince, np. poprzez:

Oddziaływanie	Lp.	Grupa	Działania minimalizujące
			- Odgrodzenie drzew i krzewów co najmniej na granicy strefy rzutu korony drzewa, ewentualnie w miarę możliwości 1-2 m dalej. Ogrodzenie powinno być trwałe, o wysokości minimum 1,5 m i być czytelnie oznakowane; - Zastosowanie osłon na pnie ze słomianej/jutowej maty lub, w ostateczności, z desek.
	13.	Flora	Prace przy korzeniach wykonywać ręcznie, a przy głębokich wykopach stosować ekrany korzeniowe, które będą je chroniły przed przesuszeniem i przemarznięciem. Po zakończeniu prac należy odtworzyć glebę wokół odsłoniętych korzeni.

Etap eksploatacji

Na etapie eksploatacji wpływ farmy fotowoltaicznej na środowisko i jego elementy ogranicza się głównie do zajęcia siedliska i potencjalnej bariery podczas migracji. Zmiana użytkowania terenu może mieć pozytywny wpływ na lokalną faunę, ponieważ stwarza możliwość przekształcenia gruntów ornych w łąki, które stanowią bardziej atrakcyjne siedlisko dla ptaków. Dodatkowo, bujna roślinność, panele słoneczne oraz ogrodzony teren stanowią schronienie dla mniejszych zwierząt.

Szczegółowy opis działań minimalizujących dla poszczególnych rodzajów oddziaływania farmy fotowoltaicznej na etapie eksploatacji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14. Działania minimalizujące na etapie eksploatacji inwestycji.

Oddziaływanie	Lp.	Grupa	Działania minimalizujące
Przekształcenie siedliska	1.	Flora	Utrzymywać teren inwestycji jako tereny trawiaste/łąkowe.
	2.	Ptaki	Utworzenie „okien dla skowronków”.
Płoszenie	3.	Fauna	Prace techniczne i konserwujące prowadzić w ciągu dnia (od 6:00 do 22:00).
	4.	Fauna	W trakcie okresowego koszenia roślinności trawiastej, należy zaczynać koszenie od środka i przemieszczać się na zewnątrz, żeby umożliwić zwierzętom ucieczkę poza obszar koszenia.
Obniżenie bioróżnorodności	5.	Fauna i flora	Obsiać teren nasionami rodzimych gatunków roślin, co zwiększy różnorodność flory i będzie atrakcyjne dla wielu bezkręgowców, które przyciągną owadożerne zwierzęta.

Projektowanie przestrzeni otwartych jako działanie minimalizujące wpływ inwestycji na populację skowronka:

- Zaleca się pozostawienie minimum 20 pasów otwartej ziemi („okna dla skowronków”) o w kształcie prostokąta (4x5 m) (Beninde, J., Hunke, P. 2025).

Okna dla skowronków („skylark plots”), to niewielkie nieobsiane fragmenty pozostawiane w terenie, których celem jest poprawa warunków lęgowych skowronka *Alauda arvensis*. W praktyce są to niewielkie płyty ziemi pozbawione roślin, które umożliwiają ptakom lądowanie, budowę gniazd i wychowywanie piskląt. W przeciwnym razie, w przypadku sukcesji i rozwoju roślinności, nie miałyby dostępu do tego typu siedlisk.

Pojedyncze okno dla skowronków powinno mieć powierzchnię od 10 do 40 m², przy czym najczęściej stosuje się ok. 20 m², co odpowiada prostokątowi o wymiarach 4 × 5 metrów.

Okna rozmieszcza się możliwie równomiernie w granicach działki w oddaleniu od dróg i zadrzewień, które zwiększają ryzyko drapieżnictwa. Minimalna odległość od dróg i małych zarośli powinna wynosić co najmniej 50 metrów, a od lasów, większych zadrzewień czy zabudowań – co najmniej 100 metrów. W ten sposób skowronki mają zapewnione bezpieczne, otwarte miejsce do gniazdowania.

Najprostszym sposobem utworzenia takich okien jest zaoranie gruntu pod koniec zimy, do końca lutego. Z czasem mogą się tam pojawić rośliny ruderalne lub chwasty, które nie wymagają usuwania, gdyż są siedliskiem dla owadów – pokarmu dla piskląt. W kolejnych latach zaleca się zmieniać położenie okien na polu, aby uniknąć trwałych zaburzeń w strukturze gleby.

Badania wykazały, że okna o powierzchni ok. 20 m² są najbardziej efektywne: mniejsze nie tworzą wystarczająco otwartej przestrzeni do lądowania, a większe nie przynoszą istotnie lepszych rezultatów.

Zarządzanie roślinnością na pozostałym obszarze:

- Zaleca się jedno-dwa koszenia w roku.
- Zaniechanie koszenia w kluczowym okresie lęgowym (kwiecień–lipiec); koszenia wykonywać dopiero po zakończeniu lęgów. Dopuszcza się wykonanie koszenia w okresie lęgowym po potwierdzeniu przez specjalistę przyrodnika, maksymalnie na 2 dni przed wykaszaniem, braku aktywnych lęgów ptaków oraz rozrodu zwierząt.

Utworzone okna dla skowronków będą mogły również funkcjonować jako miejsce odpoczynku dla migrujących i zimujących ptaków.

Monitoring porealizacyjny

Monitoring porealizacyjny należy wykonać w zakresie i zgodnie z metodyką zastosowaną w przedmiotowej inwentaryzacji. Badania przyrodnicze powinny być prowadzone ze szczególnym uwzględnieniem roślinności, awifauny (lęgowa, migrująca, zimująca) oraz śmiertelności ptaków. Zapewni to możliwość dokonania porównań poprzez odniesienie się do stanu przed realizacją inwestycji.

Porównanie informacji uzyskanych podczas monitoringu porealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej przed realizacją inwestycji pozwoli na weryfikację rzeczywistego wpływu inwestycji na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na roślinność i awifaunę.

Należy przeprowadzić roczny monitoring śmiertelności ptaków w obrębie powstałej farmy fotowoltaicznej. Monitoring powinien rozpocząć się w drugim roku funkcjonowania inwestycji. Wyszukiwanie martwych ptaków prowadzić co 10-14 dni na terenie całej farmy.

Wyniki monitoringu należy przekazywać do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w ciągu 30 dni od zakończenia każdego z cykli badań.

7. Literatura

1. Beninde, J., & Hunke, P. (2025). The use of skylark plots by the European Skylark (*Alauda arvensis*) in Germany. *Journal of Ornithology*, 166 (2), 603-607
2. Boscarino-Gaetano, R., Vernes, K. and Nordberg, E.J. (2024), Creating wildlife habitat using artificial structures: a review of their efficacy and potential use in solar farms. *Biol Rev*, 99: 1848-1867
3. Chock RY, Clucas B, Peterson EK, et al. 2020. Evaluating potential effects of solar power facilities on wildlife from an animal behavior perspective. *Conservation Science and Practice* e319
4. Copping J.P, Waite C.E., Balmford A., Bradbury R.B., Field R.H., Morris I., Finch T., 2025, Solar farm management influences breeding bird responses in an arable-dominated landscape, *Bird Study*, DOI: 10.1080/00063657.2025.2450392
5. Cypher, Brian & Boroski, Brian & Burton, Robert & Meade, Daniel & Phillips, Scott & Leitner, Philip & Kelly, Erica & Westall, Tory & Dart, Jason. 2021. Photovoltaic solar farms in California: can we have renewable electricity and our species, too?. *California Fish and Wildlife Journal*. 107. 231-248
6. Dubicka-Czechowska Alicja, Czechowski Paweł, Ciebiera Olaf, Chruścicka Anna, Bocheński Marcin. 2024. Zielony potencjał Fotowoltaika przykładem energetyki odnawialnej wspierającej różnorodność biologiczną. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań
7. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) – Załącznik I, II, IV, V
8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia)
9. Głowaciński Z., 2001, Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa
10. Głowaciński Z., Makomska-Juchniewicz M., Połczyńska-Konior G., 2002, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków
11. Gołowski A., Mitrus C., Jankowiak Ł., 2025, Increased bird diversity around small-scale solar energy plants in agricultural landscape, *Agriculture, Ecosystems & Environment* Vol. 379
12. Jarčuška B., Gálffyová M., Schnürmacher R., Baláž M., Mišík M., Repel M., Fulín M., Kerestúr D., Lackovičová Z., Mojžiš M., Zámečník M., Kaňuch P., Krištín A., 2024, Solar parks can enhance bird diversity in agricultural landscape, *Journal of Environmental Management* Vol. 351
13. Kosciuch, K., Riser-Espinoza, D., Gerringer, M., & Erickson, W. (2020). A summary of bird mortality at photovoltaic utility scale solar facilities in the Southwestern US. *PloS one*, 15(4), e0232034
14. Łochyński M., Guzik M., 2009, Standard Danych GIS w ochronie przyrody, Poznań Zakopane Kraków
15. Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN), 2011, Czerwona księga gatunków zagrożonych IUCN [<https://www.iucnredlist.org/>]

16. Montag H., Parker G. & Clarkson T. 2016. The Effects of Solar Farms on Local Biodiversity; A Comparative Study. Clarkson and Woods and Wychwood Biodiversity
17. Oglęcki, P., Dąbrowski, P., Gnatowski, T., Małuszyńska, I., Małuszyński, M. J., Przybyłowski, J., & Pawluśkiewicz, B. (2025). Bird collision risk at the interface of solar and wind farms—a cumulative effect?. *Journal of Water and Land Development*, 152-161
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380)
19. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2005 r. nr 45 poz. 433)
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2023 r. poz. 1281)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)
22. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świekatowo
23. Uchwała nr XLV/267/2023 Rady Gminy Świekatowo z dnia 28 czerwca 2023 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Świekatowo w części obrębów Małe Łąkie, Lubania-Lipiny, Świekatowo i Tuszyny
24. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13)
25. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.)
26. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.)
27. Vrînceanu, Alexandra & Grigorescu, Ines & Dumitraşcu, Monica & Roznovietchi Mocanu, Irena & Dumitrica, Cristina & Micu, Dana & Kucsicsa, Gheorghe & Mitrica, Bianca. 2019. Impacts of Photovoltaic Farms on the Environment in the Romanian Plain. *Energies*. 12. 2533, 1-18
28. Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa
29. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>
30. <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
31. <https://zwierzetanadrodze.pl/>